

COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN

Brussel, 21.9.2005
COM(2005) 439 definitief

2005/0184 (CNS)

Voorstel voor een

BESCHIKKING VAN DE RAAD

betreffende het specifiek programma dat door het Gemeenschappelijk Centrum voor onderzoek door middel van eigen acties moet worden uitgevoerd op grond van het zevende kaderprogramma van de Europese Gemeenschap voor activiteiten op het gebied van onderzoek, technologische ontwikkeling en demonstratie (2007-2013)

(door de Commissie ingediend)

TOELICHTING (EG-VERDRAG)

1. CONTEXT VAN DE VOORSTELLEN

De vijf voorstellen voor specifieke programma's sluiten aan op het voorstel van de Commissie voor een zevende kaderprogramma (2007-2013), aangenomen op 6 april 2005¹. De voorgestelde structuur zijn vier specifieke programma's – "Samenwerking", "Ideeën", "Mensen" en "Capaciteiten" – die elk overeenstemmen met een belangrijke doelstelling van het Europese onderzoeksbeleid, en één specifiek programma voor de eigen acties van het Gemeenschappelijk Centrum voor Onderzoek. De Commissie zal voorstellen indienen voor de "regels voor deelname en verspreiding" die van toepassing zijn op het zevende kaderprogramma.

De politieke context en doelstellingen zijn die welke zijn opgenomen in de Mededeling "Bouwen aan de EOR van kennis voor groei"². Het realiseren van deze doelstellingen en de volledige uitvoering van de specifieke programma's zullen een verdubbeling vereisen van het budget zoals door de Commissie voorgesteld.

Onderzoek, technologie, onderwijs en innovatie zijn belangrijk om op lange termijn en op duurzame wijze banen te creëren. Zij zijn eveneens van essentieel belang voor economische groei, concurrentievermogen, gezondheid, levenskwaliteit en milieu. Het kaderprogramma voor onderzoek is, naast de communautaire programma's op het gebied van onderwijs en innovatie, erop gericht om vorderingen te maken in de richting van de kenniseconomie en -maatschappij. De specifieke programma's van het zevende kaderprogramma zijn bedoeld om, in combinatie met de nodige nationale en particuliere inspanningen, belangrijke zwaktes aan te pakken in het niveau, de kwaliteit en de impact van het Europese onderzoek. De verspreiding en overdracht van kennis is een essentiële toegevoegde waarde van de Europese onderzoeksacties, er worden maatregelen genomen om het gebruik van de resultaten door de industrie, beleidsmakers en maatschappij te vergroten.

Europa moet eenvoudig meer investeren in onderzoek, en een nieuw accent is nodig indien de Europese Unie vorderingen wil maken in de richting van de doelstelling om tegen 2010 3% van haar BBP in onderzoek te investeren. Het zevende kaderprogramma zal hiertoe bijdragen, zowel via directe financiering, maar ook door als hefboom te fungeren voor aanvullende openbare en particuliere investeringen in onderzoek.

Europa heeft meer onderzoekers nodig om zijn onderzoeksinspanningen te vergroten en te verbeteren. Samen met andere acties, zoals het Europees Handvest voor Onderzoekers en nationale beleidsmaatregelen, beoogt het zevende kaderprogramma meer mensen te stimuleren om een onderzoeksloopbaan te beginnen en voort te zetten, en opnieuw leidend onderzoekstalent naar Europa aan te trekken.

Financiële steun op Europees niveau biedt kansen om de excellentie en effectiviteit van onderzoek te vergroten die niet op nationaal niveau kunnen worden gecreëerd. De specifieke programma's van het zevende kaderprogramma houden een verdere consolidatie van de Europese Onderzoeksruiimte in, brengen kritische massa en structuren op nieuwe

¹ COM(2005) 119.

² COM(2005) 118.

onderzoeksgebieden en langs nieuwe wegen tot stand, en zorgen voor verdere ondersteuning van het vrije verkeer van ideeën, kennis en onderzoekers.

Tijdens de volledige uitvoeringsfase van de specifieke programma's zal het potentieel voor acties op Europees niveau ter versterking van de excellentie op het gebied van onderzoek maximaal worden benut, met name door EU-wijde aanbestedingen ondersteund door een rigoureuze en onafhankelijke evaluatie van de voorstellen. Dit impliceert het aanwijzen en ondersteunen van bestaande excellentie overal waar deze in de Europese Unie voorhanden is alsmede het creëren van capaciteiten voor toekomstige onderzoeksexcellentie.

De impact van de specifieke programma's zal worden versterkt via complementariteit met andere communautaire beleidslijnen en programma's, en met name de Structuurfondsen, de onderwijsprogramma's en het programma Concurrentievermogen en innovatie.

2. VOORAFGAAND OVERLEG

Bij de opstelling van de voorstellen voor specifieke programma's is rekening gehouden met de zienswijzen die door de EU-instellingen, met name het Europees Parlement en de Europese Raad, alsmede door andere stakeholders inclusief onderzoekers en gebruikers van onderzoek zijn geformuleerd. Daartoe behoren ook de lopende besprekingen en inspraak in verband met het voorstel voor de besluiten van het zevende kaderprogramma, het uitgebreide overleg en de inspraak tijdens de totstandkoming van dat voorstel, en verdere werkzaamheden in verband met het aanwijzen van toekomstige onderzoeksprioriteiten zoals die welke door de Europese Technologieplatforms worden ondernomen.

De voorstellen voor specifieke programma's steunen op de grondige effectbeoordeling naar aanleiding van het voorstel voor het zevende kaderprogramma³, waaruit de grote en specifieke toegevoegde waarde van elk voorgesteld specifiek programma naar voren is gekomen. Bovendien houden de voorstellen rekening met het resultaat van de vijfjarenbeoordeling van het kaderprogramma⁴.

3. JURIDISCHE ASPECTEN

De voorstellen voor de specifieke programma's zijn gebaseerd op titel XVIII van het Verdrag, artikelen 163 tot 173, en met name artikel 166, lid 3, betreffende de uitvoering van het kaderprogramma door middel van specifieke programma's.

4. BUDGETTAIRE UITVOERING

Het bij elke voorgestelde beschikking bijgevoegde financieel memorandum behandelt de budgettaire implicaties en de personele en administratieve middelen.

De Commissie is voornemens een uitvoerend agentschap op te richten dat wordt belast met bepaalde taken vereist voor de uitvoering van de specifieke programma's "Samenwerking",

³ SEC(2005) 430.

⁴ COM(2005) 387.

“Mensen” en “Capaciteiten”. Deze benadering wordt eveneens gevolgd voor de uitvoering van het programma “Ideeën” (zie punt 7.2 hieronder).

5. EEN COHERENTE EN FLEXIBELE UITVOERING

5.1. Aanpassen aan nieuwe behoeften en kansen

Het is van vitaal belang dat de uitvoering van de specifieke programma's voldoende flexibel is om Europa in staat te stellen aan de spits te blijven van de wetenschappelijke en technologische ontwikkelingen en in te spelen op opkomende wetenschappelijke, industriële, beleids- of maatschappelijke behoeften. Die acties welke de onderzoekers zelf in staat stellen onderwerpen aan te wijzen zullen bijzonder belangrijk zijn in dat opzicht. Voor andere acties zal een en ander in de eerste plaats worden gerealiseerd via de werkprogramma's die jaarlijks zullen worden geactualiseerd. Dit zal gebeuren met hulp van de comités van vertegenwoordigers van de lidstaten voor zover erin is voorzien dat de comités zich duidelijk op de werkprogramma's richten. Herzieningen kunnen er sneller komen wanneer nieuwe prioriteiten een urgent antwoord vereisen, met name prioriteiten die voortvloeien uit onvoorziene beleidsbehoeften.

Bij deze meerjarenprogrammering is veel ruimte voor inspraak om ervoor te zorgen dat de ondersteunde activiteiten relevant blijven voor de zich ontwikkelende onderzoeksbehoeften van de industrie en het EU-beleid. Er zal extern advies worden gevraagd, inclusief voor elk van de thema's binnen het specifiek programma Samenwerking, met een effectieve multidisciplinaire en evenwichtige academische en industriële inbreng.

Voor het programma Ideeën zal een volledig nieuwe aanpak worden gevolgd, waarbij de opstelling van een jaarlijks werkprogramma zal worden toevertrouwd aan een onafhankelijke wetenschappelijke raad als onderdeel van de oprichting van een autonome Europese Onderzoeksraad (zie punt 7.2 hieronder).

Met name wat het programma Samenwerking betreft zal aanvullende externe inspraak worden bevorderd van met name de **Europese Technologieplatforms** die op diverse gebieden worden opgericht en een belangrijke en dynamische rol moeten spelen bij de zorg voor industriële relevantie. De onderzoeksprioriteiten die zijn aangewezen in de strategische onderzoeksagenda's welke door de platforms zijn opgesteld zijn terdege in aanmerking genomen in de voorstellen voor specifieke programma's, en er zal in belangrijke mate mee rekening worden gehouden in de meerjarenprogrammering.

Andere fora en groepen kunnen de Commissie te gelegener tijd advies verstrekken over nieuwe prioriteiten op bepaalde gebieden, zoals het Europees Strategieforum inzake onderzoeksinfrastructuren (ESFRI) en platforms die zijn opgezet om na te denken over strategische onderzoeksagenda's welke relevant zijn voor sectoren van sociaal of milieubeleid.

Een belangrijke nieuwe kans die het kaderprogramma biedt betreft een innovatief financieringsmechanisme, de **risicodelende financieringsfaciliteit**, gericht op het bevorderen van OTO-uitgaven door de privé-sector door het verbeteren van de toegang tot leningen van de Europese Investeringsbank (EIB) voor grote Europese acties die vereisen dat meerdere financieringsbronnen, inclusief leningen, worden gecombineerd. Onder deze grote Europese acties worden verstaan “gezamenlijke technologie-initiatieven” en grote collaboratieve

projecten die rechtstreeks uit het kaderprogramma op grond van het programma Samenwerking worden gefinancierd, en projecten voor nieuwe onderzoeksinfrastructuur krachtens het programma Capaciteiten. Andere grote Europese collaboratieve projecten zoals Eurekaprojecten komen eveneens in aanmerking, een en ander in overeenstemming met de subsidiabiliteitscriteria. De beoogde bijdrage uit de specifieke programma's aan de EIB zal in belangrijke mate de toegang tot financiering met vreemd vermogen verbeteren en daardoor een belangrijk hefboomeffect hebben op particuliere investeringen in OTO.

5.2. Horizontale kwesties

De Commissie zal, rekening houdend met de gewaarborgde autonomie en onafhankelijkheid van de Europese Onderzoeksraad in het programma Ideeën, zorg dragen voor de algemene coherentie bij de uitvoering van het zevende kaderprogramma.

De werkprogramma's van de andere specifieke programma's zullen op gecoördineerde wijze worden herzien om ten volle rekening te kunnen houden met horizontale kwesties. Ook de comités van vertegenwoordigers van de lidstaten dragen een belangrijke verantwoordelijkheid in het bijstaan van de Commissie bij de zorg voor samenhang en coördinatie van de uitvoering binnen en over de specifieke programma's heen. Dit impliceert een hoog niveau van coördinatie binnen de lidstaten en tussen de vertegenwoordigers in de comités in hun verschillende samenstellingen.

Voor zover te ondersteunen acties in hoge mate relevant zijn voor verschillende onderdelen van de specifieke programma's Samenwerking, Mensen en Capaciteiten, zal van gezamenlijke uitnodigingen gebruik worden gemaakt waarbij wordt voortgebouwd op de ervaring die met het zesde kaderprogramma werd opgedaan. Dit zal bijzonder belangrijk zijn voor horizontale onderzoeksonderwerpen betreffende de thema's van het programma Samenwerking, en dergelijke uitnodigingen zullen duidelijk worden aangewezen in het werkprogramma.

De volgende horizontale kwesties betreffende de specifieke programma's Samenwerking, Mensen en Capaciteiten zijn van bijzonder belang en onderworpen aan speciale regelingen voor een gecoördineerde aanpak:

- *Internationale samenwerking*: al deze specifieke programma's staan open voor internationale samenwerking, en hebben specifieke acties in dat opzicht. Een strategische benadering binnen het kaderprogramma bestaat erin de excellentie en het concurrentievermogen van het Europese onderzoek te bevorderen en specifieke algemene of regionale kwesties te behandelen voor zover er een wederzijds belang en voordeel bestaat. Overeenkomstig deze strategie zal worden gezorgd voor een coherente benadering in alle specifieke programma's, en het programma Capaciteiten zal een belangrijke rol spelen in dat opzicht.
- *Onderzoeksinfrastructuren*: onderzoeksinfrastructuren worden vooral in het programma Capaciteiten ondersteund, en dit programma zal zorgen voor coördinatie met relevante onderzoeksactiviteiten in de andere programma's, met name het programma Samenwerking.
- *Horizontaal beleidsonderzoek*: er zullen regelingen worden getroffen voor effectieve coördinatie binnen de Commissiediensten, met name om ervoor te zorgen dat de activiteiten blijven inspelen op de behoeften van de ontwikkelingen in het EU-beleid.

Hiertoe kan bij de meerjarenprogrammering een beroep worden gedaan op de gebruikersgroepen van de verschillende Commissiediensten die te maken hebben met de betrokken beleidssector; voorts zal in deze context een interne structuur worden gecreëerd om te zorgen voor de coördinatie van mariene wetenschap en technologieën binnen de relevante thematische gebieden.

- *KMO-deelname*: de deelname van KMO's zal worden geoptimaliseerd binnen de specifieke programma's. Naast de versterkte KMO-specifieke acties in het programma Capaciteiten wordt met de onderzoeksbelangen van de KMO's rekening gehouden in het programma Samenwerking en zullen onderwerpen die van bijzonder belang zijn voor de KMO's nader worden aangewezen in de werkprogramma's en uitnodigingen tot het indienen van voorstellen; bij de activiteiten in het programma Mensen wordt speciaal de klemtoon gelegd op de rol van de KMO's; en de KMO's zullen ook kunnen deelnemen aan het programma Ideeën. De beoogde vereenvoudigingsmaatregelen en de verhoogde flexibiliteit bij het kiezen van het adequate financieringssysteem zullen met name KMO-deelname in de hand werken.
- *Verspreiding en overdracht van kennis*: de noodzaak om de verspreiding van onderzoeksresultaten te bevorderen is een belangrijk element in alle specifieke programma's, waarbij de nadruk vooral ligt op de overdracht van kennis tussen landen, over de disciplines heen en van de academische wereld naar de industrie, inclusief via de mobiliteit van onderzoekers. Het betrekken van potentiële gebruikers bij het helpen vaststellen van prioriteiten (met name via de Europese Technologieplatforms) is in dat opzicht belangrijk. De complementaire acties krachtens het programma Concurrentievermogen en innovatie zullen het gebruik van onderzoeksresultaten eveneens versterken door innovatiebelemmeringen aan te pakken en innovatiecapaciteiten te versterken.
- *Wetenschap in de maatschappij*: deze activiteit in het programma Capaciteiten zal eveneens een rol spelen in zoverre deze ervoor zal zorgen dat maatschappelijke aspecten naar behoren in aanmerking worden genomen in alle specifieke programma's, en interacties tussen wetenschappers en het grote publiek worden uitgediept.

6. METHODEN VOOR VEREENVOUDIGING EN BEHEER

In aansluiting op de ideeën die worden gepresenteerd in het werkdocument van de Commissie van 6 april 2005 en een uitgebreide dialoog met de lidstaten en stakeholders op basis van dat document zal een belangrijke vereenvoudiging worden gerealiseerd in de uitvoering van het zevende kaderprogramma. Veel van de voorgestelde maatregelen worden gepresenteerd in de regels voor deelname en verspreiding, met name maatregelen om de bureaucratie sterk te verminderen en de financieringssystemen en rapportage-eisen te vereenvoudigen.

Binnen de specifieke programma's hebben de voorgestelde verbeteringen betrekking op:

- Verbeterde efficiency en consistentie in uitvoering via de externalisering van administratieve taken aan een uitvoerend agentschap.
- Rationalisering van de financieringssystemen waarbij elk specifiek programma wordt uitgevoerd met de instrumenten die nodig zijn om de doelstellingen van het programma te realiseren.

- Een duidelijkere presentatie van de evaluatiecriteria in de werkprogramma's overeenkomstig de principes die zijn opgenomen in elk specifiek programma.
- Duidelijk gepresenteerde werkprogramma's zodat potentiële deelnemers goed geïnformeerd zijn over de beschikbare mogelijkheden die aan hun bepaalde behoeften en belangen voldoen. Zo zullen in de werkprogramma's en uitnodigingen waar nodig onderwerpen naar voren worden gehaald die van bijzonder belang zijn voor KMO's of in verband waarmee samenwerking met derde landen nuttig is.
- Vereenvoudigingen in andere opzichten, zoals het stroomlijnen van de goedkeuring van projecten, de nieuwe financierings- en steunsystemen, en verder gebruik van databases en informatietools met het oog op betere communicatie.

7. INHOUD VAN DE SPECIFIEKE PROGRAMMA'S

7.1. Samenwerking

Het specifiek programma Samenwerking is bedoeld om leiderschap te verkrijgen op essentiële wetenschappelijke en technologische gebieden door het ondersteunen van samenwerking tussen universiteiten, industrie, onderzoekcentra en overheden in heel de Europese Unie en in de rest van de wereld. Uit eerdere kaderprogramma's blijkt dat dergelijke acties wel degelijk een impact hebben op inspanningen om het onderzoek in Europa te herstructureren en de middelen te bundelen en een hefboomwerking te geven. Het zevende kaderprogramma zal ervoor zorgen dat deze effecten zich op grotere schaal doen gevoelen, en de negen voorgestelde thema's stemmen overeen met de belangrijkste terreinen voor bevordering van kennis en technologie, waar excellent onderzoek moet worden versterkt om de Europese uitdagingen op sociaal, economisch, milieu-, industriegebied en op het gebied van volksgezondheid aan te pakken.

Het programma neemt op bepaalde punten heel wat over uit vorige kaderprogramma's en bouwt op de aangetoonde toegevoegde waarde van dergelijke Europese steun. Er zijn in dit specifiek programma bovendien belangrijke nieuwigheden die in verband met de uitvoering speciale aandacht vereisen:

- Inspelen op de behoefte aan ambitieuze pan-Europese publiek/private partnerschappen om de ontwikkeling van belangrijke technologieën te versnellen via het opstarten van **gezamenlijke technologie-initiatieven**⁵. Een eerste pakket initiatieven met duidelijke doelstellingen en prestaties werd vastgesteld op de gebieden innovatieve geneeskunde, nanoelektronica, ingebedde computersystemen, waterstof en brandstofcellen, luchtvaart- en luchtverkeersbeheer en wereldwijde monitoring voor milieu en veiligheid. Deze zijn het voorwerp van afzonderlijke voorstellen (bv. op grond van artikel 171 van het Verdrag). Tijdens de uitvoering van het zevende kaderprogramma kunnen nog andere gezamenlijke technologie-initiatieven worden aangewezen, bijvoorbeeld op het gebied van elektriciteitsopwekking met nucleaire en hernieuwbare energie.

⁵ Zoals voorzien in het werkdokument van de Commissie, Report on European Technology Platforms and Joint Technology Initiatives: Fostering Public-Private R&D Partnerships to Boost Europe's Industrial Competitiveness - SEC(2005) 800 van 10.6.2005.

- Een versterkte aanpak van de coördinatie van nationale onderzoeksprogramma's. Het succesvolle **ERA-NET**-systeem wordt voortgezet en geïmplementeerd binnen de thema's. Bestaande ERA-NET's uit het zesde kaderprogramma worden in de mogelijkheid gesteld follow-upvoorstellen in te dienen om hun samenwerking te verdiepen of de consortia uit te breiden tot nieuwe deelnemers, en er wordt ondersteuning gegeven aan nieuwe ERA-NET's om nieuwe onderwerpen aan te pakken. Het systeem zal eveneens openstaan voor overheidsinstanties die een onderzoeksprogramma plannen dat nog niet loopt. Daarnaast zal een ERA-NET-plus systeem worden ingevoerd om een prikkel te verschaffen voor gezamenlijke uitnodigingen voor transnationale onderzoeksprojecten die onder een aantal landen worden georganiseerd.
- In navolging van het experiment met het Partnerschap voor klinische proeven tussen Europese en ontwikkelingslanden (EDCTP), een artikel 169-initiatief, zijn nog vier andere **artikel 169-initiatieven** aangewezen met nauwe samenwerking van de lidstaten. Deze initiatieven op het gebied van ambient assisted living, Oostzeedonderzoek en metrologie worden opgenomen in het programma Samenwerking; een artikel 169-initiatief om nationale KMO-gerelateerde onderzoeksprogramma's samen te brengen wordt vermeld in het programma Capaciteiten. Tijdens de uitvoering van het zevende kaderprogramma kunnen nog andere initiatieven worden aangewezen.
- Er is voorzien in een meer gerichte benadering van **internationale samenwerking** binnen elk thema en over de thema's heen, waarbij specifieke samenwerkingsacties in de werkprogramma's moeten worden aangewezen overeenkomstig de beoogde strategische benadering van internationale samenwerking en via beleidsdialogen en netwerken met verschillende regio's of partnerlanden.
- In het kader van elk thema wordt een component ondersteund om een flexibel inspelen mogelijk te maken op **opkomende behoeften en onvoorziene beleidsbehoeften**; voor de uitvoering wordt voortgebouwd op de ervaring met de programma's voor wetenschappelijke steun voor beleid en nieuwe en opkomende wetenschap en technologie die zijn ingevoerd met het zesde kaderprogramma, alsmede het programma voor toekomstige en opkomende technologie op ICT-gebied.

7.2. Ideeën

Europa presteert niet goed in termen van echt uitstekend onderzoek of het beheersen van nieuwe snelgroeiende wetenschapsgebieden. Het programma Ideeën voorziet in een pan-Europees mechanisme voor het ondersteunen van echt creatieve wetenschappers, ingenieurs en geleerden, van wie de nieuwsgierigheid en dorst naar kennis het meeste uitzicht bieden op de onvoorspelbare en spectaculaire ontdekkingen die de voortgang van het menselijke inzicht kunnen veranderen en nieuwe perspectieven voor technologische vooruitgang en het oplossen van aanslepende sociale en milieuproblemen kunnen openen. Het opvoeren van de kwaliteit van fundamenteel onderzoek via Europawijde concurrentie zal belangrijke sociale en economische voordelen genereren⁶.

In het programma "Ideeën" wordt de term *grensverleggend onderzoek* gebruikt die de uitdrukking is van een nieuw begrip van fundamenteel onderzoek. "Grensverleggend

⁶ *Frontier Research: the European Challenge*. Rapport van de Groep van Deskundigen op Hoog Niveau, Europese Commissie, mei 2005.

onderzoek”, dat een speerpuntpositie inneemt in het creëren van nieuwe kennis, is een intrinsiek riskante onderneming waarbij fundamentele vorderingen in wetenschap, technologie en engineering worden nagestreefd zonder rekening te houden met bestaande grenzen tussen disciplines of nationale grenzen.

Dit programma volgt een benadering die erin bestaat dat projecten "door onderzoekers worden aangestuurd", waardoor onderzoekers de ruimte krijgen om hun eigen onderwerpen voor te stellen. Er worden subsidies verleend voor individuele teams, zodat een team kan kiezen voor een samenstelling die geschikt is voor het uitvoeren van een project en onderzoekers kan aantrekken uit één of meerdere instellingen, en nationaal of internationaal kan opereren. In alle gevallen moeten wetenschappelijke excellentie en niet administratieve eisen bepalend zijn bij de vorming van de teams. Het programma verschilt van nationale financieringsacties voor fundamenteel onderzoek door zijn strategische doelstellingen en Europese reikwijdte.

De oprichting van een **Europese Onderzoeksraad** (ERC) voor het uitvoeren van het programma Ideeën betekent een nieuwe start. Twee essentiële structurele componenten van de ERC worden opgericht – een onafhankelijke Wetenschappelijke Raad en een specifieke uitvoeringsstructuur. De ERC werkt volgens de beginselen van vertrouwen, geloofwaardigheid en transparantie, moet adequate financiële middelen verstrekken, zeer efficiënt werken, een hoge mate van autonomie en integriteit waarborgen en voldoen aan de eisen van aanspreekbaarheid.

De **Wetenschappelijke Raad** bestaat uit vertegenwoordigers van de Europese wetenschappelijke wereld op het hoogste niveau, die handelen op persoonlijke titel, onafhankelijk van politieke of andere belangen. De leden ervan worden aangesteld door de Commissie na een onafhankelijke aanwijzingsprocedure.

Het mandaat van de Wetenschappelijke Raad omvat:

- (1) *Wetenschappelijke strategie*: Opstelling van de algemene wetenschappelijke strategie voor het programma in het licht van wetenschappelijke kansen en Europese wetenschappelijke behoeften. Op permanente basis, in overeenstemming met de wetenschappelijke strategie, de opstelling van het werkprogramma en nodige wijzigingen, inclusief uitnodigingen tot het indienen van voorstellen en criteria op basis waarvan voorstellen moeten worden gefinancierd, en, zo nodig, de vaststelling van specifieke onderwerpen of doelgroepen (bijvoorbeeld jonge/opkomende teams).
- (2) *Monitoring en kwaliteitscontrole*: In voorkomend geval, vanuit wetenschappelijk oogpunt, standpuntbepalingen inzake uitvoering en beheer van uitnodigingen tot het indienen van voorstellen, evaluatiecriteria, peer review-processen inclusief de selectie van deskundigen en de methoden voor peer review en voorstelevaluatie, op basis waarvan het te financieren voorstel zal worden bepaald, alsook alle andere aangelegenheden die van invloed zijn op de prestaties en impact van het specifiek programma, en de kwaliteit van het uitgevoerde onderzoek. Monitoring van de kwaliteit van de activiteiten en evaluatie van de programma-uitvoering en –prestaties en aanbevelingen voor corrigerende of toekomstige acties.
- (3) *Communicatie en verspreiding*: Communicatie met de wetenschappelijke wereld en belangrijkste stakeholders over de activiteiten en prestaties van het programma en de

beraadslagingen van de ERC. Regelmatige rapportage aan de Commissie over zijn activiteiten.

De **specifieke uitvoeringsstructuur** is verantwoordelijk voor de uitvoering van het programma, zoals geregeld in het jaarlijkse werkprogramma. Deze structuur geeft met name uitvoering aan de evaluatieprocedures, de peer review en het selectieproces overeenkomstig de door de Wetenschappelijke Raad vastgestelde beginselen en draagt zorg voor het financiële en wetenschappelijke beheer van de subsidies. In dit verband is de Commissie in eerste instantie voornemens een uitvoerend agentschap op te richten waaraan zij de uitvoeringstaken zal delegeren. De uitvoeringsstructuur onderhoudt continu nauwe contacten met de Wetenschappelijke Raad over alle aspecten van de programma-uitvoering. Later, en behoudens een onafhankelijke evaluatie van de efficiency van de structuren en mechanismen van de ERC, kan een alternatieve structuur, bijvoorbeeld krachtens de bepalingen van artikel 171 van het Verdrag worden opgericht.

De Europese Commissie staat borg voor de volledige autonomie en integriteit van de Europese Onderzoeksraad. Dit betekent dat de verantwoordelijkheid van de Commissie voor de uitvoering van het programma inhoudt dat zij er zorg voor draagt dat de uitvoeringsstructuur van de ERC wordt opgericht, en dat het programma door de ERC wordt uitgevoerd overeenkomstig de doelstellingen, de wetenschappelijke richtsnoeren en de eisen van wetenschappelijke excellentie, zoals deze worden bepaald door de Wetenschappelijke Raad, die onafhankelijk optreedt.

De Commissie is verantwoordelijk voor de formele goedkeuring van het werkprogramma voor het programma “Ideeën”. Zij oefent deze verantwoordelijkheid uit overeenkomstig de hierboven behandelde benadering. In principe keurt de Commissie het werkprogramma goed zoals het wordt voorgesteld door de Wetenschappelijke Raad. Indien de Commissie het werkprogramma niet kan goedkeuren zoals voorgesteld, bijvoorbeeld omdat het niet voldoet aan de doelstellingen van het programma of niet in overeenstemming is met andere communautaire wetgeving, dient de Commissie dit publiek te motiveren. Deze procedure is bedoeld om de transparante werking van de ERC overeenkomstig de beginselen van autonomie en integriteit te waarborgen.

7.3. Mensen

Het specifiek programma Mensen maakt deel uit van een brede en geïntegreerde strategie om de human resources op het gebied van O&O in Europa kwalitatief en kwantitatief te versterken. Het programma wil mensen stimuleren om een onderzoekscarrière te beginnen en voort te zetten, onderzoekers aanmoedigen om in Europa te blijven en de knapste koppen naar Europa aantrekken. De Europese acties krijgen vanwege geharmoniseerde instrumenten, sterkere structurerende effecten en grotere efficiency een unieke toegevoegde waarde ten opzichte van bilaterale regelingen tussen de lidstaten.

De activiteiten bouwen voort op de lange en succesvolle ervaring met de Marie Curie-acties bij het inspelen op de behoeften van onderzoekers aan opleiding, mobiliteit en loopbaanontwikkeling. Hoewel er een belangrijke mate van continuïteit is, krijgen de volgende aspecten meer aandacht:

- Een **verhoogd structurerend effect**, bijvoorbeeld door de invoering van medefinanciering van regionale, nationale en internationale programma's binnen de actielijn “permanente educatie en loopbaanontwikkeling”. De “medefinancieringsmodus” komt niet in de plaats

van de modus waarbij individuele postdoctorale beurzen worden aangevraagd en toegekend op Europees niveau, zoals momenteel uitsluitend de praktijk is in het zesde kaderprogramma. De individuele beurzen hebben echter een stadium van maturiteit bereikt in Europa. Tegelijkertijd blijft het nationale aanbod op dit gebied gefragmenteerd in termen van doelstellingen, evaluatiemethoden en arbeidsvoorwaarden, en is het nog steeds vaak beperkt qua internationale of Europese dimensie. Er wordt derhalve voorgesteld op basis van open uitnodigingen tot het indienen van voorstellen een geselecteerd aantal van deze programma's te cofinancieren dat aan de doelstellingen van het kaderprogramma voldoet. Evaluatie en selectie gebeuren op basis van merite zonder beperkingen betreffende de herkomst van de geselecteerde bursalen, en onder toepassing van aanvaardbare arbeidsvoorwaarden en werkomstandigheden (in termen van bijvoorbeeld salaris, sociale zekerheid, mentoraat, professionele ontwikkeling).

- **Deelname van de industrie:** terwijl de “bottom-up”-benadering van de Marie Curie-acties wordt behouden wordt een sterker accent gelegd op opleiding en loopbaanontwikkeling voor en in verschillende sectoren, met name in de privé-sector. Hiertoe wordt de klemtoon gelegd op de ontwikkeling van complementaire kunde en kennis, cruciaal voor een beter begrip van onderzoek in het bedrijfsleven en voor de kwaliteit van dat onderzoek. Een en ander zal worden versterkt door het stimuleren van intersectorale ervaringen via actieve deelname van de industrie aan alle acties en door het opzetten van het specifieke systeem voor kennisdeling via partnerschappen tussen de publieke en private sector, inclusief met name de KMO's.
- De **internationale dimensie** wordt versterkt. Naast het verlenen van beurzen voor Europese wetenschappers die buiten Europa gaan werken (met een ingebouwde verplichte terugkeerfase), dit om bij te dragen tot de permanente educatie en loopbaanontwikkeling van EU-onderzoekers, wordt de internationale samenwerking via onderzoekers uit derde landen verder uitgebouwd. Daarnaast worden nieuwe dimensies geïntroduceerd voor samenwerking met landen die grenzen aan de EU en landen die overeenkomsten op het gebied van W&T met de EU hebben gesloten. Verder wordt steun verleend aan “wetenschappelijke diaspora's” van Europese onderzoekers in het buitenland en buitenlandse onderzoekers in Europa.

7.4. Capaciteiten

Het specifiek programma Capaciteiten versterkt de onderzoeks- en innovatiecapaciteit in heel Europa. Het programma is een combinatie van voortzetting en versterking van acties in vorige kaderprogramma's en daarnaast belangrijke nieuwigheden.

Een belangrijk nieuw element is de beoogde strategische benadering van het ondersteunen van de bouw van nieuwe onderzoeksinfrastructuur ter aanvulling van de continue steun voor optimaal gebruik van bestaande onderzoeksinfrastructuur. De ondersteuning voor de bouw van nieuwe infrastructuur wordt geïmplementeerd via een tweefasige aanpak: voorbereidingsfase en bouwfase. Voortbouwend op de werkzaamheden van het ESFRI (het Europees Strategieforum inzake onderzoeksinfrastructuur) betreffende de ontwikkeling van een Europese roadmap voor nieuwe onderzoeksinfrastructuur zal de Commissie prioriteitsprojecten aanwijzen waaraan mogelijke EG-steun kan worden verstrekt uit hoofde van het zevende kaderprogramma. Voor deze projecten zal de Commissie optreden als facilitator, met name door het faciliteren van mechanismen voor financiële engineering voor de bouwfase, inclusief faciliterende toegang tot EIB-leningen via de risicodelende financieringsfaciliteit. In bijlage 1 wordt de "list of opportunities" van ESFRI gepresenteerd,

die uit concrete voorbeelden bestaat van nieuwe, grootschalige onderzoeksinfrastructuren die de wetenschapswereld in Europa nodig zal hebben in het komende decennium.

De twee regelingen ter ondersteuning van onderzoek ten behoeve van KMO's en KMO-associaties worden voortgezet met een verhoogd budget om in te spelen op de groeiende behoefte van KMO's om onderzoek uit te besteden.

De acties inzake kennisregio's bouwen voort op de succesvolle pilotactie. Het doel is transnationale netwerken van regio's in de mogelijkheid te stellen ten volle gebruik te maken van hun sterke punten inzake onderzoek en nieuwe kennis uit onderzoek op te nemen, en het ontstaan te vergemakkelijken van "door onderzoek aangestuurde clusters" waarbij universiteiten, onderzoekscentra, ondernemingen en regionale overheden zijn betrokken.

Een belangrijk nieuw element is de actie voor het ontsluiten van het volledige onderzoekspotentieel in de "convergentieregio's" en ultraperifere regio's van de EU. De totstandbrenging van de kenniseconomie en -maatschappij steunt op het versterken van de excellentie van het Europese onderzoek, maar ook op een beter gebruik van "onaangeboord" hoog onderzoekspotentieel dat overal in de EU bestaat. De acties zullen de mogelijkheid bieden tot het rekruteren van onderzoekers uit andere EU-landen, de detachering van onderzoeks- en beheerspersoneel, de organisatie van evaluatiefaciliteiten en de aanschaf en ontwikkeling van onderzoeksuitrusting. Dergelijke acties voorzien, naast de acties van de Structuurfondsen, in de behoeften en kansen voor het versterken van de onderzoekscapaciteiten van bestaande en opkomende centra van excellentie in deze regio's.

Wetenschap in de maatschappij is een belangrijke uitbreiding van de werkzaamheden in het vorige kaderprogramma. Het zal betere wetenschappen bevorderen, leiden tot beter EU-beleid en een meer betrokken en geïnformeerd publiek.

Een belangrijk doel van het zevende kaderprogramma is een sterk en coherent internationaal wetenschaps- en technologiebeleid uit te bouwen; de activiteiten van het programma Capaciteiten zullen deze benadering ondersteunen, met name door prioriteiten voor samenwerking te helpen vaststellen.

Door de coherente beleidsontwikkeling zal meer de nadruk komen te liggen op de coördinatie van nationaal en regionaal onderzoeksbeleid via een specifiek ondersteuningssysteem voor transnationale beleidssamenwerkingsinitiatieven van de lidstaten en regio's. Dit zal de uitvoering van de open coördinatiemethode voor het onderzoeksbeleid versterken en zal bevorderlijk zijn voor gecoördineerde of gezamenlijke initiatieven tussen groepen van landen en regio's op gebieden die een sterke transnationale dimensie hebben.

7.5. Acties van het Gemeenschappelijk Centrum voor Onderzoek

Terwijl het GCO doorgaat met wetenschappelijke en technische ondersteuning van de EU-beleidsvorming zal het zijn klantgestuurde koers en sterke netwerking met de wetenschappelijke wereld verder versterken. Het zal zijn activiteiten ontwikkelen in de specifieke context van groei, duurzame ontwikkeling en veiligheid.

De acties van het GCO zullen ook inspelen op de oproep tot "betere regelgeving" van de nieuwe Lissabonagenda. Aan nieuwe uitdagingen in verband met de groeiende noodzaak om te reageren op crisissen, noodsituaties en urgente beleidsverplichtingen zal worden voldaan door het opbouwen van capaciteiten en faciliteiten op geselecteerde gebieden met het oog op

het verlenen van adequate ondersteuning in een EU-context. Een geïntegreerde benadering van de wetenschappelijke en technische beleidsondersteuning is eveneens een hoofdkenmerk van dit specifiek programma.

8. BOUWEN AAN DE EOR VAN KENNIS VOOR GROEI

Het verwezenlijken van de noodzakelijke snelle vooruitgang in de richting van een kenniseconomie en -maatschappij vereist nieuwe ambitie en effectiviteit in het Europese onderzoek. Alle actoren in de Europese Unie – nationale overheden, onderzoeksinstituten, industrie – hebben hun rol te spelen in deze onderneming.

De specifieke programma's ter uitvoering van het zevende kaderprogramma strekken ertoe het hefboomeffect en de impact van de onderzoeksuitgaven op Europees niveau binnen het beschikbare budget te maximaliseren. Hoofdkenmerken zijn de focus op vier doelstellingen in de overeenkomstige specifieke programma's, met activiteiten en middelen van uitvoering om deze doelstellingen te halen; een grote mate van continuïteit samen met belangrijke nieuwe benaderingen; een consistente focus op het ondersteunen van bestaande excellentie en het creëren van de capaciteit voor de onderzoeksexcellentie van morgen; een gestroomlijnd en vereenvoudigd beheer om te zorgen voor gebruikersvriendelijkheid en kosteneffectiviteit; en ingebouwde flexibiliteit zodat het kaderprogramma kan inspelen op nieuwe behoeften en kansen.

"LIST OF OPPORTUNITIES" VAN ESFRI⁷

- Facility for Antiproton and Ion Research (FAIR)
- Faciliteit voor intense secundaire straling van onstabiele isotopen (SPIRAL II)
- Europese neutrino telescoop op de bodem van de zee (KM3NeT)
- Extremely Large Telescope (ELT) voor optische astronomie
- Pan-European Research Infrastructure for Nano -Structures (PRINS)
- European Spallation Source (ESS) – neutronenbron
- European XFEL – voor harde röntgenstraling
- IRUVX FELs Network – van infraroodstraling tot zachte röntgenstraling
- ESRF upgrade – synchrotron
- High Performance Computer for Europe (HPCEUR)
- Mariene vaartuig voor kustonderzoek – vooral Oostzee
- Research Icebreaker Aurora Borealis
- European Multidisciplinary Seafloor Observatory (EMSO)
- Europese infrastructuur voor onderzoek naar en bescherming van de biodiversiteit
- Geavanceerde infrastructuur voor beeldvorming van de hersenen en het gehele lichaam
- Bioinformatica-infrastructuur voor Europe
- Europees netwerk van centra voor geavanceerd klinisch onderzoek
- Europees netwerk van biobanken en genomische hulpbronnen
- Hogeveiligheidslaboratoria voor opkomende ziekten en bedreigingen van de volksgezondheid
- Infrastructuur voor functionele analyse van een geheel zoogdiergenoom
- Modeldierfaciliteiten voor biomedisch onderzoek
- European Research Observatory for the Humanities and Social Sciences (EROHS)

⁷ *Towards New Research Infrastructures for Europe: the ESFRI "List of Opportunities"*, maart 2005, www.cordis.lu/esfri/.

- European Social Survey (ESS)

"Mondiale projecten"

- ITER
- International Space Station (ISS)
- International Linear Collider (ILC)
- Square Kilometer Array (SKA) – radiotelescoop
- International Fusion Materials Irradiation Facility (IFMIF)

Voorstel voor een

BESCHIKKING VAN DE RAAD

betreffende het specifiek programma dat door het Gemeenschappelijk Centrum voor onderzoek door middel van eigen acties moet worden uitgevoerd op grond van het zevende kaderprogramma van de Europese Gemeenschap voor activiteiten op het gebied van onderzoek, technologische ontwikkeling en demonstratie (2007-2013)

(Voor de EER relevante tekst)

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, en met name op artikel 166,

Gezien het voorstel van de Commissie⁸,

Gezien het advies van het Europees Parlement⁹,

Gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité¹⁰,

Gezien het advies van het Comité van de Regio's¹¹,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Overeenkomstig artikel 166, lid 3, van het Verdrag moet Besluit nr. /EG van het Europees Parlement en de Raad betreffende het zevende kaderprogramma van de Europese Gemeenschap voor activiteiten op het gebied van onderzoek, technologische ontwikkeling en demonstratie (2007-2013) (hierna "het kaderprogramma") worden uitgevoerd bij specifieke programma's die de uitvoeringsvoorschriften ervan bepalen, de duur ervan vaststellen en in de noodzakelijk geachte middelen voorzien.
- (2) Het Gemeenschappelijk Centrum voor onderzoek, hierna het "GCO", moet zogenaamde eigen O&O-activiteiten uitvoeren uit hoofde van een specifiek GCO-programma tot uitvoering van het EG-kaderprogramma.
- (3) Ingevolge zijn opdracht¹² moet het Gemeenschappelijk Centrum voor onderzoek (GCO) klantgestuurde wetenschappelijke en technische ondersteuning van het

⁸ PB C [...] van [...], blz. [...].

⁹ PB C [...] van [...], blz. [...].

¹⁰ PB C [...] van [...], blz. [...].

¹¹ PB C [...] van [...], blz. [...].

¹² Het GCO heeft als opdracht klantgestuurde wetenschappelijke en technische ondersteuning van de uitstippeling, ontwikkeling, uitvoering en monitoring van beleid van de EU te verlenen. Het GCO, dat een dienst is van de Europese Commissie, fungeert als referentiecentrum op het gebied van wetenschap

beleidsvormingsproces van de EU verlenen, zorg dragen voor ondersteuning van de uitvoering en monitoring van bestaand beleid en inspelen op nieuwe beleidsbehoeften. Om zijn opdracht uit te voeren verricht het GCO onderzoek van hoge kwaliteit.

- (4) De eigen acties van het GCO moeten door middel van onderhavig specifiek programma worden geïmplementeerd. Bij de uitvoering van dit specifiek programma in overeenstemming met zijn opdracht moet het GCO vooral de nadruk leggen op gebieden die van cruciaal belang zijn voor de Unie: voorspoed in een kennisintensieve maatschappij, solidariteit en verantwoord beheer van middelen, veiligheid en vrijheid en Europa als wereldpartner.
- (5) Dit specifiek programma moet worden uitgevoerd op flexibele, efficiënte en transparante wijze, rekening houdend met de relevante behoeften van de gebruikers van het GCO en het communautaire beleid, en met inachtneming van de doelstelling van bescherming van de financiële belangen van de Gemeenschap. De op grond van het programma verrichte onderzoeksactiviteiten moeten, waar nodig, aan deze behoeften en aan wetenschappelijke en technologische ontwikkelingen worden aangepast en gericht zijn op het tot stand brengen van wetenschappelijke excellentie.
- (6) De voor het kaderprogramma vastgestelde regels voor de deelname van ondernemingen, onderzoekscentra en universiteiten en voor de verspreiding van de onderzoeksresultaten (hierna "de regels voor deelname en verspreiding") betreffende eigen acties moeten eveneens van toepassing zijn op de uit hoofde van dit specifiek programma uitgevoerde O&O-activiteiten.
- (7) Met het oog op de tenuitvoerlegging van dit programma kan het aangewezen zijn, naast de samenwerking in het kader van de Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte of van een associatieovereenkomst, met derde landen en internationale organisaties activiteiten op het gebied van internationale samenwerking te gaan ondernemen, met name op basis van artikel 170 van het Verdrag.
- (8) Ter ondersteuning van de uitbreiding en integratie van de EU beoogt het GCO de bevordering van de integratie van de organisaties en onderzoekers van de nieuwe lidstaten in met name zijn activiteiten betreffende de implementatie van de wetenschappelijke en technologische componenten van het EU-acquis, alsmede verhoogde samenwerking met organisaties en onderzoekers uit de kandidaat-lidstaten. Er wordt, met name betreffende prioritaire thema's van het Europees nabuurschapsbeleid, eveneens een geleidelijke openstelling van het programma voor de buurlanden beoogd.
- (9) De onderzoeksactiviteiten die worden uitgevoerd uit hoofde van dit specifiek programma moeten de fundamentele ethische beginselen respecteren, inclusief die welke zijn neergelegd in het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie.
- (10) Het GCO moet extra middelen blijven genereren via concurrerende activiteiten, onder meer deelname aan de acties onder contract van het kaderprogramma, werk voor derden en in mindere mate de exploitatie van de intellectuele eigendom.

en technologie voor de Unie. Het is nauw betrokken bij het beleidsvormingsproces, dient het gemeenschappelijk belang van de lidstaten en is onafhankelijk van specifieke particuliere of nationale belangen.

- (11) Een deugdelijk financieel beheer van het kaderprogramma en de uitvoering ervan op een zo effectief en gebruikersvriendelijk mogelijke wijze, alsmede gemakkelijke toegang voor alle deelnemers, dienen te worden verzekerd met inachtneming van Verordening (EG, Euratom) nr. 1605/2002 van de Raad van 25 juni 2002 houdende het Financieel Reglement van toepassing op de algemene begroting van de Europese Gemeenschappen en Verordening (EG, Euratom) nr. 2342/2002 van de Commissie van 23 december 2002 tot vaststelling van uitvoeringsvoorschriften van het Financieel Reglement en alle toekomstige wijzigingen.
- (12) Er moeten eveneens passende maatregelen worden genomen om onregelmatigheden en fraude tegen te gaan, en de nodige stappen moeten worden gezet om verloren gegane, ten onrechte betaalde of onjuist gebruikte middelen te recupereren in overeenstemming met Verordening (EG, Euratom) nr. 1605/2002 van de Raad van 25 juni 2002 houdende het Financieel Reglement van toepassing op de algemene begroting van de Europese Gemeenschappen, Verordening (EG, Euratom) nr. 2342/2002 van de Commissie van 23 december 2002 tot vaststelling van uitvoeringsvoorschriften van het Financieel Reglement en alle toekomstige wijzigingen, Verordening (EG, Euratom) nr. 2988/95 van de Raad van 18 december 1995 betreffende de bescherming van de financiële belangen van de Europese Gemeenschappen¹³, Verordening (Euratom, EG) nr. 2185/96 van de Raad van 11 november 1996 betreffende de controles en verificaties ter plaatse die door de Commissie worden uitgevoerd ter bescherming van de financiële belangen van de Europese Gemeenschappen tegen fraudes en andere onregelmatigheden¹⁴ en Verordening (EG) nr. 1073/1999 van het Europees Parlement en de Raad van 25 mei 1999 betreffende onderzoeken door het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF)¹⁵.
- (13) De Commissie dient te gelegener tijd ervoor te zorgen dat een onafhankelijke beoordeling plaatsvindt van de uitgevoerde activiteiten op de onder dit programma vallende gebieden.
- (14) De raad van beheer van het GCO is geraadpleegd over de wetenschappelijke en technologische inhoud van dit specifiek programma,

HEEFT DE VOLGENDE BESCHIKKING VASTGESTELD:

Artikel 1

Voor de periode van 1 januari 2007 tot 31 december 2013 wordt het specifiek programma betreffende de door het Gemeenschappelijk Centrum voor onderzoek uit te voeren eigen acties op het gebied van onderzoek, technologische ontwikkeling en demonstratie, hierna het “specifiek programma”, vastgesteld.

¹³ PB L 312 van 23.12.1995, blz. 1.

¹⁴ PB L 292 van 15.11.1996, blz. 2.

¹⁵ PB L 136 van 31.5.1999, blz. 1.

Artikel 2

Het specifiek programma omvat de activiteiten betreffende de niet-nucleaire acties van het Gemeenschappelijk Centrum voor onderzoek, dat klantgestuurde wetenschappelijke en technische ondersteuning van het beleidsvormingsproces van de EU verleent, zorgt voor ondersteuning van de uitvoering en monitoring van bestaand beleid en inspeelt op nieuwe beleidsbehoeften.

De doelstellingen en de grote lijnen van deze activiteiten zijn opgenomen in de bijlage.

Artikel 3

In overeenstemming met bijlage II van het kaderprogramma is het bedrag dat voor de uitvoering van het specifiek programma noodzakelijk wordt geacht 1 817 miljoen EUR.

Artikel 4

1. Alle onderzoeksactiviteiten uit hoofde van het specifiek programma worden uitgevoerd met inachtneming van de fundamentele ethische beginselen.
2. De volgende onderzoeksgebieden worden niet gefinancierd uit hoofde van dit kaderprogramma:
 - onderzoeksactiviteiten die gericht zijn op het klonen van mensen voor voortplantingsdoeleinden,
 - onderzoek dat gericht is op het modificeren van menselijk genetisch materiaal waardoor dergelijke veranderingen erfelijk kunnen worden¹⁶,
 - onderzoeksactiviteiten die uitsluitend gericht zijn op het aanmaken van menselijke embryo's voor onderzoeksdoeleinden of om stamcellen te verkrijgen, inclusief door overbrenging van somatische celkernen.
3. De volgende onderzoeksactiviteiten worden niet gefinancierd uit hoofde van dit programma:
 - onderzoeksactiviteiten die in alle lidstaten verboden zijn,
 - onderzoeksactiviteiten die moeten worden uitgevoerd in een lidstaat waar dergelijk onderzoek verboden is.

Artikel 5

1. Het specifiek programma wordt uitgevoerd door middel van de eigen acties zoals vastgesteld in bijlage III bij het kaderprogramma.

¹⁶ Onderzoek in verband met de behandeling van kanker van de gonaden kan worden gefinancierd.

2. De regels voor deelname en verspreiding betreffende eigen acties zijn van toepassing op het specifiek programma.

Artikel 6

1. De Commissie stelt een meerjarenwerkprogramma op voor de uitvoering van het specifiek programma, waarin de in de bijlage genoemde doelstellingen en wetenschappelijke en technologische prioriteiten alsmede het tijdschema voor de uitvoering worden gespecificeerd.
2. In het meerjarenwerkprogramma wordt rekening gehouden met de relevante onderzoeksactiviteiten die door de lidstaten, geassocieerde staten en Europese en internationale organisaties worden uitgevoerd. Het werkprogramma wordt waar nodig geactualiseerd.

Artikel 7

De Commissie zorgt ervoor dat de in artikel 7 van het kaderprogramma bedoelde onafhankelijke beoordeling plaatsvindt met betrekking tot de activiteiten die worden uitgevoerd op de onder het specifiek programma vallende gebieden.

Artikel 8

Deze beschikking is gericht tot de lidstaten.

Gedaan te Brussel, [...]

Voor de Raad
De Voorzitter [...]

BIJLAGE – EG-programma

1. DOELSTELLING

Het verlenen van klantgestuurde wetenschappelijke en technische ondersteuning voor het beleidsvormingsproces van de EU, waarbij de uitvoering en de voortgangscntrole van bestaand beleid worden ondersteund en wordt ingespeeld op nieuwe beleidsbehoeften.

2. AANPAK

Het GCO zal in de specifieke context van groei, duurzame ontwikkeling en veiligheid zijn klantgerichtheid en zijn intensieve netwerkactiviteiten met de wetenschappelijke gemeenschap versterken door:

- flexibel in te spelen op de evoluerende behoeften en wensen van de beleidsmakers van de EU;
- zijn aandacht toe te spitsen op belangrijke zorgpunten van de samenleving die worden gekenmerkt door een onderzoekscomponent en door een overheersende gemeenschapsdimensie;
- partnerschappen te ontwikkelen met onderzoekscentra, universiteiten, het bedrijfsleven, overheden en regelgevende instanties in de lidstaten en met derde landen en internationale organisaties;
- zijn bekwaamheden te vergroten en zijn faciliteiten uit te breiden;
- Het GCO heeft zich erop toegelegd de W/T-uitdagingen aan te gaan die voortvloeien uit het complexe en veelzijdige karakter van beleidskwesties van de EU. Dit heeft het gedaan door zijn activiteiten te organiseren rondom de belangrijkste beleidsterreinen en door synergieën te realiseren met andere bronnen van W/T-ondersteuning die in de lidstaten beschikbaar zijn. Het GCO zal deze capaciteit verder ontwikkelen, mede door samen te werken met agentschappen van de EU, met andere instellingen van de EU en met overheden in de lidstaten.

Een geïntegreerde aanpak van het verlenen van W/T-ondersteuning voor beleid is een essentieel kenmerk van dit specifiek programma. Op uiteenlopende gebieden bestaat immers een zeer acute behoefte aan inzicht in de interacties tussen technologische verandering, wetenschappelijke ontwikkelingen, innovatie en concurrentievermogen en diverse regelgevende en beleidsmatige benaderingen (bv. economische instrumenten, vrijwillige regelingen en flexibele mechanismen). Een sterke onderzoeksbasis zal tot het bereiken van dergelijke doelstellingen bijdragen. Bij de deelneming aan de eigen acties van het kaderprogramma zal worden gestreefd naar een maximale complementariteit met het institutionele programma dat wordt geschetst in het navolgende hoofdstuk 3.

Verspreiding van kennis onder de verschillende bij deze processen betrokken partijen zal een essentieel kenmerk van de aanpak zijn. De activiteiten zullen mede zijn gericht op het ondersteunen van de uitvoering en bewaking van regelgeving en op het verspreiden van de beste werkwijzen in de EU-25, de kandidaat-lidstaten en de buurlanden.

Het GCO zal zich bij het streven naar “betere regelgeving” in het kader van de nieuwe Lissabon-agenda aansluiten door bij te dragen tot het vooraf zowel als achteraf beoordelen en evalueren van beleid en daarbij de op feitelijke gegevens gebaseerde beleidsinitiatieven van de Commissie te ondersteunen. Voorts zullen behoeften die bij de uitvoering en bewaking van beleid ontstaan, leiden tot doelgerichte ondersteunende activiteiten in de onderzoekssfeer.

Nieuwe uitdagingen in verband met de toenemende noodzaak op crises, noodsituaties en dringende beleidsbehoeften te reageren zullen worden aangenomen door op geselecteerde terreinen capaciteiten en faciliteiten op te bouwen om in een EU-context adequate ondersteuning te kunnen bieden.

Tijdens de hele looptijd van het zevende kaderprogramma zullen ten behoeve van het EU-beleid op het gebied van externe betrekkingen en veiligheid nieuwe verzoeken tot het GCO worden gericht. Op deze werkterreinen zal gebruik worden gemaakt van beveiligde interne informatie- en analysesystemen waarmee snel kan worden gereageerd. Ook zullen in dit programma de mondiale en internationale dimensies van de werkzaamheden van het GCO verder worden ontwikkeld.

Een specifiek deel van de middelen van het GCO wordt bestemd voor verkennend onderzoek om nieuwe kennis en nieuwe bekwaamheden te ontwikkelen. De in verkennend onderzoek geïnvesteerde middelen moeten worden beschouwd als “zaaikapitaal” dat misschien in een later stadium praktische resultaten zal opleveren en in geval van succes zal bijdragen tot de activiteiten van het GCO op middellange tot lange termijn.

In het kader van de ondersteuning die het GCO voor thematisch beleid biedt, zal het op verzoek specifieke projecten opzetten die tot doel hebben relevante onderzoeksresultaten uit de hele EU beter te gebruiken. Op deze wijze zal het GCO de voordelen van de kennismaatschappij vergroten.

3. ACTIVITEITEN

3.1. Beleidsthema 1: voorspoed in een kennisintensieve maatschappij

3.1.1. Werkagenda 1.1 Concurrentievermogen en innovatie

Het concurrentievermogen van de EU, de doorzichtigheid van de interne markt en de handel zullen worden bevorderd door internationaal geaccepteerde referenties te produceren en te verspreiden en door te werken aan een gemeenschappelijk Europees systeem voor metingen. Tot de vergelijkbaarheid van meetresultaten zal worden bijgedragen door hulpmiddelen voor kwaliteitsborging zoals referentiematerialen, referentiemetingen en gevalideerde methoden en gegevens te leveren voor allerlei beleidsterreinen waaronder:

- de veiligheid van chemicaliën en producten inclusief cosmetica, in welk geval de betrokken bijdrage zal worden geleverd door de oprichting van een referentiecentrum voor geïntegreerde chemische risicobeoordeling en door W/T-ondersteuning op het gebied van de chemische regelgeving, waaronder ondersteuning (opleiding) in het kader van de voorbereiding van het Europees Chemicaliënagentschap (ECA);
- alternatieve testmethoden (zonder proefdieren) en intelligente teststrategieën;

- de veiligheid, de kwaliteit en de echtheid van levensmiddelen; de veiligheid van voedermiddelen; biotechnologie;
- energie (schonere en hernieuwbare energiebronnen en -dragers);
- de veiligheid en de bescherming van de burgers;
- milieu en gezondheid.

Deze referentiewerkzaamheden zullen worden verricht in nauwe samenwerking met instellingen van de lidstaten, internationale normalisatieorganisaties (ISO, CEN, Codex Alimentarius, AOAC), regelgevende autoriteiten en het bedrijfsleven. Het GCO blijft een rol spelen als communautair referentielaboratorium op het gebied van genetisch gemodificeerde levens- en voedermiddelen, materialen die in aanraking komen met levensmiddelen, en voederadditieven en zal als zodanig gaan fungeren voor aanverwante onderwerpen die binnen zijn bevoegdheid liggen.

Het GCO zal doorgaan met de ontwikkeling van geavanceerde technieken voor econometrische modellering en gevoeligheidsanalyse op allerlei beleidsterreinen, met macro-economische modellering, met de kortetermijnanalyse van financiële en zakencycli en met de ontwikkeling en beoordeling van samengestelde indicatoren.

Ook zal het GCO de instrumenten van de financiële econometrie en de financiële statistiek verder toepassen op het gebied van de financiële dienstverlening (bv. de verrekening en afwikkeling van transacties en de uitvoering van de richtlijnen voor het bankwezen). Voorts zal het GCO bij diverse initiatieven betrokken blijven door ondersteuning te bieden voor beoordelingen vooraf en achteraf (inclusief effectbeoordelingen), door specifieke indicatoren te ontwikkelen en door analyses te verrichten.

Het GCO zal meer ondersteuning verlenen voor de ontwikkeling van EU-beleid betreffende de internationale handel, waarbij bijzondere aandacht zal worden besteed aan het effect van het handelsbeleid op duurzame ontwikkeling en het concurrentievermogen.

De Lissabon-agenda voor groei en werkgelegenheid zal worden ondersteund door middel van directe kwantitatieve sociaal-economische analyses – ook met betrekking tot het beginsel van “betere regelgeving” – op een aantal beleidsterreinen zoals macro-economische stabiliteit en groei, financiële dienstverlening, aspecten van concurrentievermogen, levenslang leren en het onderdeel “menselijk kapitaal” van de Lissabon-strategie, landbouw, klimaatverandering en duurzame energie- en vervoerssystemen. Het GCO zal bijdragen tot een beter inzicht in de relatie tussen de verstrekking van onderwijs en de behoeften van de kennismaatschappij, in de factoren die van invloed zijn op gelijke kansen in het onderwijs, en in de wijze waarop een efficiënt gebruik van onderwijsmiddelen kan worden bereikt.

Centraal in de doelstellingen op het gebied van concurrentievermogen en milieu staan milieuefficiënte technologieën, die verder zullen worden onderzocht en beoordeeld door het Europees Bureau voor geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging, welk proces ook zal worden bevorderd door bij te dragen tot de uitvoering en de voortgangscontrole van het actieplan voor milieutechnologie. De omstandigheden bij de ontwikkeling van milieuefficiënte technologieën zullen worden bestudeerd om de belemmeringen voor de verspreiding van die technologieën te onderzoeken, de prestatiedoelen en het gebruik ervan te beoordelen en de maatregelen ter verbetering van de toepassing ervan te analyseren.

Ondersteuning op het gebied van het concurrentievermogen zal ook worden verleend door middel van activiteiten zoals:

- het bieden van ondersteuning voor de ontwikkeling en de instandhouding van Europese normen zoals Eurocodes en Euronormen, van IEC- en ISO-normen en van Europese referentiematerialen;
- de ontwikkeling van normen voor systemen op het gebied van milieu- en veiligheidsmonitoring en toegang tot geharmoniseerde gegevens in het kader van INSPIRE (infrastructuur voor ruimtelijke informatie in Europa) en GMES (wereldwijde monitoring van milieu en veiligheid);
- versterking van de Europese infrastructuur voor metingen door interlaboratoriumvergelijkingen ter ondersteuning van erkennings- en certificeringsprocedures.

3.1.2. Werkagenda 1.2 Europese onderzoeksruimte

Het GCO zal rechtstreeks tot de Europese onderzoeksruimte bijdragen door middel van maatregelen op het gebied van wetenschappelijke netwerkvorming, opleiding en mobiliteit van onderzoekers, toegang tot onderzoeksinfrastructuur en collaboratief onderzoek. Waar dat relevant is, zal het deelnemen aan Europese technologieplatforms, gezamenlijke technologie-initiatieven en acties in het kader van artikel 169 van het EG-Verdrag. Speciale aandacht zal worden gegeven aan het bij een en ander betrekken van partners uit de nieuwe lidstaten en de kandidaat-lidstaten.

Het GCO zal ondersteuning bieden voor een op feitelijke gegevens gebaseerde beleidsvorming op onderzoeksgebied op het niveau van de EU en de lidstaten.

Deze strategische ondersteuning voor beleidsvorming op onderzoeksgebied zal worden aangevuld door technologisch aspectenonderzoek met betrekking tot de onderzoeksprioriteiten op individuele themagebieden.

Ook zullen op Europees niveau de consolidatie, ontwikkeling en verspreiding worden bevorderd van methoden voor wetenschappelijke en technologische toekomstplanning.

3.1.3. Werkagenda 1.3 Energie en vervoer

Het GCO zal zijn activiteiten op energiegebied concentreren op een soepele overgang naar minder koolstofintensieve en hernieuwbare energiebronnen en -dragers (inclusief waterstof), energie-efficiëntere systemen en een veiliger en zekerder energievoorziening. Op energiegebied streeft het GCO de volgende doelstellingen na:

- een referentiesysteem voor duurzame energie te realiseren dat met het oog op de beleidsbehoeften van de EU W&T-expertise op het gebied van technologische innovatie en ontwikkeling (alle energiebronnen) levert;
- als referentiecentrum te fungeren voor de prenormatieve prestatietoetsing en de certificering van geselecteerde technologieën (namelijk schonere systemen voor de verbranding van fossiele brandstoffen, gebruik van biomassa, fotonvoltaïsche cellen, brandstofcellen en gebruik van waterstof);

- informatie te verschaffen over de betrouwbaarheid van de energievoorziening voor Europa.

Het GCO zal bijdragen tot de ontwikkeling van duurzaam vervoer in Europa door zijn aandacht toe te spitsen op de volgende onderwerpen:

- het milieu, met aandacht voor emissiebeheersing en de daarmee samenhangende invloeden op ecosystemen; de mogelijkheden tot vermindering van emissies dankzij opkomende technologieën bij verschillende beleidsscenario's;
- de technisch-economische dimensie, met onderzoek over de beoordeling van verbeterde brandstoffen en motoren, alternatieve voertuigconcepten en het effect van innovatie op het concurrentievermogen en de economische groei, evenals beoordelingen van beleidsopties op vervoersgebied;
- de sociale dimensie, met activiteiten op gebieden zoals ruimtelijke planning, de gevolgen voor de gezondheid en bewustmaking. Ook zal aandacht worden besteed aan aspecten van de veiligheid en zekerheid van vervoer door de lucht, te land en over zee.

De sectoren energie en vervoer zijn de belangrijkste veroorzakers van vervuiling die de luchtkwaliteit aantast. Het GCO zal ondersteuning bieden voor de thematische strategie betreffende luchtverontreiniging van de EU (CAFE - schone lucht voor Europa), waarbij bijzondere aandacht aan het karakter en het aandeel van emissies uit verschillende bronnen zal worden geschonken ter ondersteuning van de ontwikkeling van strategieën voor emissiebestrijding.

3.1.4. Werkagenda 1.4 Informatiemaatschappij

Door de opstelling van prospectieve analyses en strategieën met betrekking tot de kennismaatschappij zal het GCO de totstandbrenging ondersteunen van beleidsmaatregelen en instrumenten op het gebied van informatiemaatschappijtechnologie die bijdragen tot een concurrerende Europese kennismaatschappij. Groei, solidariteit, sociale insluiting en duurzaamheid zullen aandachtspunten zijn. Het GCO zal ook bijdragen tot de uitvoering van EU-beleid dat nauw verbonden is met of sterk profiteert van ontwikkelingen op het gebied van informatiemaatschappijtechnologie. Het gaat daarbij om toepassingen op het gebied van e-zakendoen, e-gezondheid, persoonlijke veiligheid, e-leren, e-bestuur en milieu en ook om de bepaling van de mogelijkheden voor nieuwe ontwikkelingen bij de uitvoering van de overkoepelende Europese strategieën op het gebied van groei, sociale insluiting en de kwaliteit van het bestaan.

Het GCO zal onderzoek verrichten met betrekking tot “convergentie” op het gebied van informatiemaatschappijtechnologie met het doel de mogelijke gevolgen voor de maatschappij te beoordelen uit het oogpunt van concurrentievermogen, persoonlijke levenssfeer, het eigenaarschap en sociale insluiting. Gewerkt zal worden aan op convergentie gebaseerde toepassingen op het gebied van gezondheid (biosensoren, nanotechnologie en cognitiewetenschap), veiligheid (sensoren, openbare veiligheid en integriteit van de persoon) en milieu (monitoringtechnieken en duurzaam milieubeheer).

3.1.5. *Werkagenda 1.5 Biowetenschappen en biotechnologie*

Biowetenschappen en biotechnologie zijn relevant voor tal van beleidsterreinen, waar zij aanzienlijk kunnen bijdragen tot de verwezenlijking van de Lissabon-doelstellingen. Het besef van dit potentieel is wijdverbreid in de sectoren gezondheid, landbouw, voeding, milieu, enz, waar in snel tempo toepassingen worden ontwikkeld. Om referentiematerialen en gevalideerde methoden beschikbaar te kunnen stellen zijn toegang tot en controle van een breed scala van geavanceerde biotechnologische instrumenten noodzakelijk. Het GCO zal zijn bekwaamheden op dit gebied verder ontwikkelen met het oog op de te verrichten wet- en regelgevende werkzaamheden.

Met name zal het GCO ter ondersteuning van toekomstige wetgeving onderzoek verrichten naar het sociaal-economische effect van geselecteerde toepassingen van biotechnologie en biowetenschappen. Door een geïntegreerde inspanning met betrekking tot de toepassing van nanobiotechnologie, fysica, biologie en chemie ten behoeve van detectietechnieken zal het GCO bijdragen tot de ontwikkeling van nieuwe strategieën en technologieën voor milieu- en gezondheidsmonitoring, (eco)toxicologisch onderzoek, levensmiddelencontrole en het waarborgen van de voedselveiligheid.

Activiteiten zullen worden ontwikkeld op onder meer de volgende gebieden:

(1) Biotechnologie en gezondheidsaspecten:

- realisering van kwaliteitsborgingsinstrumenten voor gentests;
- onderzoek met betrekking tot diagnostische toepassingen en de ontwikkeling van geneesmiddelen op basis van kennis van het genoom (bv. farmacogenomica);
- ontwikkeling en validering van geavanceerde methoden voor het verfijnen, beperken en vervangen van dierproeven betreffende biotechnologische geneesmiddelen en voor het voorspellen van de toxiciteit van chemicaliën waarbij gebruik wordt gemaakt van in-vitrocellcultures, “high throughput”-technieken en toxicogenomica;
- identificatie en beoordeling van nieuwe bio-informaticamethodologieën ter ondersteuning van “omica”-benaderingen, waarbij het gaat om methodologieën met geïntegreerde fysiologische reacties die worden beïnvloed door individuele vatbaarheid en door levensstijlfactoren;
- ontwikkeling van een methodologisch kader om bij de beoordeling van de risico’s voor de menselijke gezondheid de nodige aandacht te kunnen besteden aan risicobeïnvloedende factoren;
- beoordeling van de effecten van nanotechnologieën op het milieu en de gezondheid.

(2) Biotechnologie ten dienste van de landbouw en de productie van levens- en voedermiddelen:

- prospectief onderzoek met betrekking tot opkomende biotechnologische toepassingen bij de levensmiddelenproductie (bv. functionele levensmiddelen,

gekloonde landbouwhuisdieren en genetisch gemodificeerde gewassen voor de productie van medisch waardevolle moleculen);

- detectie, identificatie en kwantificering van GGO's (inclusief validering van "high throughput"-screeningmethoden en werkzaamheden met betrekking tot kwaliteitsborgingsinstrumenten voor volgende generaties van GGO's);
- onderzoek met betrekking tot de coëxistentie van genetisch gemodificeerde en niet genetisch gemodificeerde gewassen; onderzoek naar de economische aspecten van de teelt van genetisch gemodificeerde gewassen.

3.2. Beleidsthema 2: solidariteit en verantwoord beheer van hulpbronnen

3.2.1. Werkagenda 2.1 Plattelandsontwikkeling, landbouw en visserij

Het GCO zal ondersteuning bieden voor het Europese beleid op het gebied van plattelandsontwikkeling, landbouw en visserij en daarbij aandacht besteden aan alle drie de dimensies van duurzaamheid:

- Productieaspecten: ondersteuning voor uitvoerings-, controle- en monitoringmaatregelen bij het GLB (bedrijfstoelageregeling, randvoorwaarden en bedrijfsadviseringssystemen), inclusief de geïntegreerde beheers- en controlesystemen voor bouwland en de kadasters voor blijvende teelten, en kartering van landelijk en stedelijk gebied ter ondersteuning van markten en investeringen (met behulp van positionerings-/navigatietechnieken). Voorspelling van de plantaardige productie op basis van groeisimulatiemodellen, technieken voor het trekken van gebiedssteekproeven, teledetectie en een agrofenologisch netwerk. Ondersteuning voor de realisering van een verzekeringssysteem voor de landbouwers in de EU. Ondersteuning wat de methodologische aspecten betreft van het nieuwe stelsel van landbouwstatistieken van de EU (inclusief LUCAS).
- Milieuaspecten: beoordeling van de consequenties van de eisen die worden gesteld ten aanzien van een goede landbouw- en milieuconditie, en onderzoek naar de effecten en de doeltreffendheid van de agromilieumaatregelen wat bodem en water, de biodiversiteit en de Europese landschappen betreft. Analyse, door het ontwikkelen van indicatoren en ruimtelijke modellen, van de verbanden tussen het landbouwbeleid, het beleid voor plattelandsontwikkeling en het regionale beleid en van hun effecten op de veranderingen in het Europese grondgebruik. Ondersteuning van de ontwikkeling van gerichte territoriale strategieën voor de uitvoering van de programma's voor plattelandsontwikkeling. Beoordeling van het effect van de klimaatverandering op de landbouw met het oog op aanpassingsmaatregelen. Werkzaamheden betreffende de bijdrage die aan vermindering van de emissies van broeikasgassen kan worden geleverd door de teelt van energiegewassen en door de terugwinning van energie uit landbouwafval.
- Aspecten met betrekking tot de producenten/consumenten: strategische beleidsanalyses op gebieden zoals: het effect van de hervorming van het GLB op de duurzaamheid van de landbouwsystemen; gevoeligheid van de landbouw voor de wensen van de consument: karakterisering en controle van

levensmiddelen, effect van de in aanbodketens gehanteerde kwaliteitsborgings- en certificeringsregelingen en inachtneming van de milieu- en dierenwelzijnsnormen; prognostische analyses en analyses van de beleidseffecten voor de belangrijkste Europese landbouwproducten uit het oogpunt van productie, wereldmarkt, prijzen, inkomen en consumentenwelzijn; effect van veranderingen in het handelsbeleid en van veranderingen op de wereldgoederenmarkten; in het kader van de plattelandsontwikkeling gevoerd landbouw- en ander beleid. Specifieke aandacht zal worden besteed aan het effect van de hervorming van het GLB in de nieuwe lidstaten en de kandidaat-lidstaten.

Tot de verwezenlijking van de doelstellingen van het gemeenschappelijk visserijbeleid zal worden bijgedragen door ervoor te zorgen dat wetenschappelijke gegevens van betere kwaliteit zijn en tijdig beschikbaar komen, en door processen te ontwikkelen voor de beoordeling van het economische en sociale effect van opties bij het beheer. Voor de opsporing van overtredingen zullen nieuwe technieken worden gebruikt, met inbegrip van de bepaling van de oorsprong van vis met behulp van DNA-analyse. Aandacht zal worden geschonken aan technieken die de betrokkenheid van de belanghebbenden bevorderen. In het kader van het opkomende maritieme beleid van de EU zal ertoe worden bijgedragen dat voor de visserij ontwikkelde diensten – zoals het volgen van vaartuigen door middel van teledetectie en elektronische verslaglegging – ook haalbaar worden voor de identificatie van koopvaardij schepen. Het effect van de groeiende aquacultuursector zal worden geëvalueerd.

3.2.2. *Werkagenda 2.2 Natuurlijke hulpbronnen*

Het GCO werkt aan een holistische aanpak ten aanzien van de monitoring van veranderingen op het gebied van de natuurlijke hulpbronnen en de analyse van effecten en druk op die hulpbronnen, waarbij het erom gaat te komen tot geïntegreerde concepten voor duurzame ontwikkeling. Het betrokken onderzoek zal bijdragen tot de verwezenlijking van Werkagenda 2.1 en zal daarbij nauw worden afgestemd op de zeven thematische strategieën op milieugebied van de EU. Het zal mede zijn gericht op het delen van milieu-informatie en zal bijdragen tot de ontwikkeling van GMES-diensten. Toepassingen zullen voldoen aan de INSPIRE-beginselen.

De activiteiten zullen meer in het bijzonder betrekking hebben op de volgende onderwerpen:

- Waterbeheer in de context van de kaderrichtlijn inzake water en het maritieme beleid, met aandacht voor de ecologische kwaliteit van de Europese binnen- en kustwateren, de cycli van verontreinigende stoffen, geharmoniseerde metingen aan verontreinigende stoffen van chemische en biologische oorsprong, dynamische modellering en pan-Europese informatiesystemen.
- In de kaderrichtlijn inzake de bodem aangegeven initiatieven voor bodembescherming, met een accent op het in goede banen leiden van de stroom van bodemgegevens in Europa, op het bepalen van gemeenschappelijke criteria en methoden voor de afbakening van risicogebieden wat bedreigingen van de bodem betreft en op benaderingen van bodemmonitoring.
- Benaderingen op basis van levenscyclusanalyse om hulpbronnen te volgen van winning via gebruik en recycling tot de uiteindelijke verwijdering van afvalmateriaal. Duurzame productie en consumptie van natuurlijke

hulpbronnen en materialen en de milieu-effecten en de duurzaamheid van producten bij verschillende technologie- en beleidsscenario's.

- Bosbouw; voor de bossen in de Gemeenschap zal een monitoringsysteem worden opgezet waarmee gegevens zullen worden verzameld over bosbranden, de ecologische toestand van de bossen en de bosbestanden. De activiteiten zullen betrekking hebben op indicatoren van de biodiversiteit in de bossen, instrumenten om de effecten na een brand te analyseren, de analyse van interacties tussen bosbranden, bodems en klimaatverandering en de integratie van de gegevens over de bosbestanden die in de lidstaten beschikbaar zijn.
- Verdere technische ondersteuning voor de ontwikkeling van INSPIRE: bijdrage aan het gemeenschappelijke milieu-informatiesysteem van de EU (in nauwe samenwerking met het Europees Milieuagentschap en het Bureau voor de statistiek van de Europese Gemeenschappen).
- Effectbeoordeling van de programma's in het kader van het structuur- en cohesiebeleid en ondersteuning van de bepaling en evaluatie van het regionale beleid van de EU met behulp van territoriale indicatoren op regionaal en stedelijk niveau.

3.2.3. *Werkagenda 2.3 Milieu en gezondheid*

Het verband tussen milieu en gezondheid is een nieuw aandachtspunt op EU-niveau. Op dit opkomende beleidsterrein zal het GCO de volgende bijdragen leveren:

- ontwikkeling en validering van methoden voor monitoring van de blootstellingsroutes en voor de beoordeling van de blootstelling: omgevingslucht (luchtkwaliteit), lucht in gesloten ruimten (producten, rook), drinkwater en levensmiddelen (inclusief materialen die in aanraking komen met levensmiddelen, en contaminanten in de voedselketen). Bijgedragen zal worden tot de ontwikkeling van een aanpak op basis van de totale blootstelling van de mens, met name wat chemicaliën betreft;
- beoordeling van gezondheidseffecten door middel van experimenteel onderzoek, biomonitoring, toxicogenomische analyses, computationele technieken en analyse-instrumenten;
- gebruik van de dankzij de genoemde twee activiteiten verworven kennis om bij te dragen tot de toekomstige ontwikkeling van een geïntegreerd systeem voor milieu en gezondheid in overeenstemming met het beleidskader voor de informatievoorziening over milieu en gezondheid dat momenteel ter uitvoering van het actieplan van de EU wordt ontwikkeld.

3.2.4. *Werkagenda 2.4 Klimaatverandering*

Vermindering van de emissies van broeikasgassen is een centrale doelstelling van het Protocol van Kyoto. Beoordeling van de mogelijkheden daartoe (mitigatiemaatregelen) in een gemeenschappelijk kader is daarom een essentieel onderwerp op de werkagenda van het GCO. Doorgestaan zal worden met de beoordeling van de kwaliteit, de verificatie en de analyse van de gegevens over de emissies van broeikasgassen, vooral in moeilijke sectoren als

de landbouw en de bosbouw. Soortgelijke werkzaamheden zullen worden verricht met het oog op verificatie in het kader van de handel in koolstofemissierechten.

Aanpassing aan de klimaatverandering is een noodzaak geworden en het GCO zal verder gegevens verzamelen en beoordelen over de effecten van de klimaatgesteldheid op verschillende kwetsbare sectoren van de Europese economie. Deze werkzaamheden zullen onder meer betrekking hebben op de landbouw, de bosbouw, de waterreserves en de natuurlijke risico's. Bij de beoordeling van de met de klimaatverandering samenhangende gevaren zal het accent liggen op de vraag in welke mate op EU-niveau sprake zal zijn van overstromingen, droogtes, bosbranden, stormen, verslechtering van de luchtkwaliteit en bepaalde kust- en mariene processen.

Een adequate kennis is noodzakelijk van de tekenen die duiden op klimaatverandering in de hele wereld, en van de gevolgen die deze verandering kan hebben. Technieken voor wereldwijde monitoring zullen verder worden ontwikkeld met het oog op beoordeling van de in de atmosfeer, de oceanen en de terrestrische biosfeer optredende veranderingen die klimaatverandering veroorzaken of erdoor worden veroorzaakt. Deze werkzaamheden maken deel uit van de Europese bijdrage aan de mondiale observatiesystemen waarvoor formele steun is gegeven in het Raamverdrag van de VN inzake klimaatverandering (bijdrage aan het mondiale klimaatobservatiesysteem). Soortgelijke werkzaamheden zullen worden verricht ten behoeve van verificatie van de handel in koolstofemissierechten in het kader van de flexibele mechanismen van het Protocol van Kyoto (mechanisme voor gezamenlijke uitvoering en mechanisme voor schone ontwikkeling) en toekomstige regelingen voor de periode na 2012. Het GCO zal beginnen met een derde fase van het programma TREES (satellietobservatie van tropische ecosystemen) om de eerdere evaluaties van het wereldbosareaal te actualiseren.

Het GCO zal met andere centra voor modelonderzoek in heel Europa samenwerken bij de ontwikkeling van afwegingsscenario's en kosten-batenanalyses. Bijzonder relevant voor het zevende kaderprogramma is de analyse van opties voor het post-Kyoto-tijdperk, die zal leiden tot discussies over integratie van het klimaatbeleid in ander sectorbeleid.

3.3. Beleidsthema 3: veiligheid en vrijheid

3.3.1. Werkagenda 3.1 Interne veiligheid

Het GCO zal het EU-beleid op het gebied van justitie, vrijheid en veiligheid en op douanegebied ondersteunen. Het accent zal liggen op het inzetten van de deskundigheid op het gebied van informatietechnologie en systeemanalyse ten behoeve van de strijd tegen misdaad en fraude, smokkel en illegale handel, de bescherming van kritieke infrastructuur, antiterreurmaatregelen en migratie- en grensbeheer. Ook zal technische ondersteuning worden geboden voor geïntegreerd grensbeheer (bv. interoperabiliteit).

Ondersteuning zal worden verleend op onder meer de volgende gebieden:

- het vermogen om fraude tegen de EU-begroting en oneigenlijk gebruik van middelen op te sporen en er controle op uit te oefenen door automatisch gegevens te verzamelen en geavanceerde analysetechnieken toe te passen op omvangrijke gegevensbestanden;
- beoordeling van bedreigingen voor en de kwetsbaarheid van kritieke infrastructuur in sleutelsectoren op EU-niveau (bv. informatiesystemen,

financiële systemen, industriële installaties, overheidsgebouwen, vervoerssystemen en -infrastructuur, communicatienetwerken, financiële netwerken, navigatiesystemen, infrastructuur voor elektriciteit, gas en olie, voedseldistributiesystemen, enz);

- preventie, paraatheid en risicobeheer met betrekking tot scenario's die zich voltrekken als gevolg van opzettelijk handelen ten aanzien van infrastructuur (sabotage van industriële installaties, opblazen, veroorzaken van een inslag, gebruik van biologische en chemische agentia, aanslagen op voedselsystemen);
- normen voor en proeven met biometrische sensoren ten behoeve van grensbeveiliging en -beheer, monitoringsystemen voor de opsporing van illegale handel, monitoring van migratiestromen;
- het verzamelen van gegevens op het gebied van goederenvervoer door de lucht, over zee en over de weg met gebruikmaking van diverse volgtechnologieën;
- de crisiscentrumstructuur (ARGUS) en crisisbestrijdingsmechanismen van de EU.

3.3.2. *Werkagenda 3.2 Rampen en de reactie daarop*

Het GCO zal acties met betrekking tot natuurlijke en technologische rampen en ongelukken uitvoeren om een beter vermogen tot begrijpen en handelen te bevorderen ten aanzien van kwetsbaarheid, risico's, vroegtijdige waarschuwing, alarmsystemen, monitoring, raming van de schade en preventieve en risicobeperkende maatregelen. Met name zal het GCO bijdragen tot de verbetering van de reactiecapaciteit van en het crisisbeheer door de EU op het gebied van een snelle reactie, monitoring en raming van de schade (bv. in het kader van het mechanisme voor civiele bescherming en van de hulpverlening uit het Solidariteitsfonds).

Het Bureau voor risico's van grote ongevallen zal aan het veiligheidsbeheer bijdragen door monitoring van ongelukken en incidenten en door het trekken van lering uit de verkregen informatie, in het bijzonder met betrekking tot Seveso II-installaties.

Wat natuurrampen betreft, zal het GCO zich erop toeleggen om met gebruikmaking van modellen, aardobservatietechnologieën en meetnetten systemen voor vroegtijdige waarschuwing en alarmsystemen te ontwikkelen voor allerlei situaties in heel Europa, waaronder overstromingen, droogtes, olielozingen, aardbevingen, bosbranden en stormen. De risico's op meervoudige rampen zullen worden bestudeerd voor het gebied van de Middellandse en de Zwarte Zee en voor de Atlantische kusten. De rapportage over en het trekken van lessen uit natuurrampen zullen worden voortgezet. De activiteiten in het kader van deze werkagenda zullen mede zijn gericht op ondersteuning van de ontwikkeling van GMES-diensten in verband met crises en noodsituaties.

3.3.3. *Werkagenda 3.3 Veiligheid en kwaliteit van levens- en voedermiddelen*

De activiteiten zullen aansluiten bij het concept "Fork to Farm". Voor allerlei soorten van levens- en voedermiddelen zal het GCO methoden valideren en voor geharmoniseerde procedures zorgen. Ook zal het GCO zijn vermogen vergroten om bij crises betreffende levens- en/of voedermiddelen te handelen, zulks door gebruik te maken van zijn deskundigheid op het gebied van de analyse van levens- en voedermiddelen en door zo nodig

nieuwe terreinen te betreden. Aandacht zal worden besteed aan nauwe samenwerking met de Europese Autoriteit voor voedselveiligheid.

Specifieke actieterreinen zullen zijn:

- validering van moleculairbiologische en gekoppelde technieken voor de controle van levens- en voedermiddelen, bv. op het gebied van allergenen, functionele levensmiddelen en biologische levensmiddelen;
- met voeding en gezondheid verband houdende gebieden waarvoor naar verwachting in de toekomst wetgeving zal worden aangenomen (bv. microbiologie, functionele levensmiddelen, biologische levensmiddelen, allergenen, gezondheidsclaims in de etikettering);
- met voederveiligheid verband houdende gebieden waarvoor reeds wetgeving bestaat (bv. vergunningen voor voederadditieven);
- microbiologisch onderzoek ten behoeve van de sectoren levens- en voedermiddelen, validering van biomoleculaire methoden voor de detectie van micro-organismen, in het bijzonder ziekteverwekkers in levensmiddelen en water;
- validering van analysemethoden voor de detectie van verboden stoffen, verontreinigende stoffen, voederadditieven en dierlijke eiwitten, naleving van de etiketteringsrichtlijnen en van de voorschriften betreffende oorsprongsaanduidingen (bv. isotopische methoden);
- elektronische traceerbaarheid in de hele voeder- en voedselketen.

3.4. Beleidsthema 4: Europa als wereldpartner

Het GCO zal ondersteuning bieden voor de besluitvorming van de EU in het kader van de instrumenten voor externe betrekkingen (ontwikkelingssamenwerking, handel en instrumenten om op crises te reageren inclusief het stabiliteitsinstrument en het instrument voor humanitaire hulp).

3.4.1. Werkagenda 4.1 Mondiale veiligheid

Het GCO zal zijn ondersteuning van de communautaire programma's voor wederopbouw en humanitaire hulp uitbreiden door middel van nieuwe technologieën (inclusief ruimteanalyse, geospatiale analyse, web intelligence en onvertraagde informatiesystemen) die op verscheidene interventieniveaus (van paraatheid tot een snelle reactie en acties in het veld) kunnen worden ingezet ten behoeve van het onder de aandacht brengen van vergeten crises, het vroegtijdig waarschuwen voor potentiële crises, het evalueren en lenigen van humanitaire noden, een geïntegreerde reactie op een crisis en de raming van de schade na een crisis. Ondersteuning voor internationale humanitaire hulp zal ook worden geboden door uitbreiding van de functionele mogelijkheden van het wereldwijde rampenwaarschuwings- en reactiesysteem om een breed scala van humanitaire rampen te kunnen bestrijden, zulks in nauwe samenwerking met de VN-instanties (vooral het Bureau voor de coördinatie van humanitaire aangelegenheden van de VN).

Het GCO zal een mondiale geospatiale database opzetten en bijdragen tot diensten (snelle kartering) waarmee crisisbeheer en beveiliging worden ondersteund, en zal voorts werkzaamheden verrichten met betrekking tot de interoperabiliteit van systemen en standaarden ter ondersteuning van de uitwisseling van gegevens tussen systemen, en meer in het bijzonder met het Situatiecentrum van de Raad en met het Satellietcentrum van de EU. Deze activiteiten worden ontplooid in de context van de ontwikkeling van toekomstige experimentele GMES-diensten.

Het GCO zal ondersteuning verlenen aan het instrument voor stabiliteit, waarbij aandacht zal worden besteed aan grensoverschrijdende uitdagingen (non-proliferatie en de strijd tegen illegale handel en tegen terrorisme) en aan problemen in verband met de mondiale stabiliteit en veiligheid op langere termijn. Het GCO zal werkzaamheden verrichten met betrekking tot het vraagstuk van de proliferatie van massavernietigingswapens en van goederen en technologieën voor tweërlei gebruik, waarbij onder meer aandacht zal uitgaan naar exportcontrole, grenscontrole, beveiliging van de aanbodketen en landprofielen. Tot de systemen die daartoe verder moeten worden ontwikkeld, behoren classificatiesystemen voor exportcontrole, op intelligentie gebaseerde systemen, gegevensopslag en veeltalige informatie-instrumenten voor web mining. Het is de bedoeling te zorgen voor een sterke integratie met de relevante activiteiten van het GCO in het kader van het specifiek programma betreffende Euratom.

Centraal in de aanpak staan technieken voor de analyse van teledetectiegegevens en systemen voor de integratie en analyse van gegevens uit meerdere bronnen (inclusief aardobservatie en open bronnen). Een en ander zal worden gebruikt ter ondersteuning van de uitvoering van gemeenschappelijke optredens in het kader van het GBVB, het Kimberley-proces, mechanismen voor de monitoring van illegale handel, met inbegrip van die in hout en goederen voor tweërlei gebruik, het EU-programma voor vrede en programma's voor conflictpreventie in het algemeen. Deze activiteiten zullen bijdragen tot de mondiale dimensie van het GMES-initiatief.

3.4.2. Werkagenda 4.2 Ontwikkelingssamenwerking

Een waarnemingscentrum voor duurzame ontwikkeling en milieu zal worden opgericht, in eerste instantie voor de landen in Afrika, het Caribische gebied en de Stille Oceaan. Milieudiagnoses en landprofielen, scenario-ontwikkeling en beleidsoverschrijdende interacties zullen de drie componenten zijn waarvoor een beroep zal kunnen worden gedaan op het een centrale plaats in het waarnemingscentrum innemende informatieverzamelings- en communicatiesysteem. Analyses van trends zullen worden ondersteund door het over een lange periode waarnemen van hulpbronnen- en milieuparameters (bv. met betrekking tot de bodembedekking, het bosareaal, branden, biodiversiteit, kustgebieden, de kwetsbaarheid van het klimaat, enz). Bij de ontwikkeling hiervan zal nauw worden samengewerkt met de uitvoerders van het GMES-initiatief en van het programma African Monitoring for Environment and Sustainable Development.

Het onderdeel mondiale gewasmonitoring van het waarnemingscentrum zal worden ontwikkeld met de nodige aandacht voor voedselzekerheid en in de context van het communautaire initiatief ten behoeve van armoedebestrijding en duurzame ontwikkeling. De onderzoekswerkzaamheden zullen worden toegespitst op nieuwe methoden voor de evaluatie van het voedselaanbod en de voedselbehoeften, op informatiesystemen betreffende de voedselzekerheid en op kwetsbaarheidsbeoordelingen.

De geleverde eindproducten zullen “klantgestuurd” zijn, wat in dit specifieke geval betekent dat zij zo zullen zijn ontworpen dat zij in de behoeften van ontwikkelingslanden voorzien en door hen kunnen worden beheerd.

De samenwerking met belangrijke actoren (FAO, EUMETSAT, Wereldvoedselprogramma, GMES-GMFS-project van het Europees Ruimteagentschap) zal worden geïntensiveerd.

Ethische aspecten

Bij de uitvoering van dit specifiek programma en bij de onderzoeksactiviteiten die eruit voortvloeien, moeten de fundamentele ethische beginselen in acht worden genomen. Deze betreffen onder meer de bescherming van de menselijke waardigheid en van het menselijke leven, de bescherming van de persoonsgegevens en van de persoonlijke levenssfeer en de bescherming van dieren en van het milieu, een en ander overeenkomstig het Handvest van de grondrechten van de EU, het Gemeenschapsrecht en de jongste versies van de relevante internationale overeenkomsten en gedragscodes, bv. de Verklaring van Helsinki, het op 4 april 1997 in Oviedo ondertekende Verdrag inzake de rechten van de mens en de biogeneeskunde van de Raad van Europa met bijbehorende aanvullende protocollen, het VN-Verdrag inzake de rechten van het kind, de door de UNESCO aangenomen Universele Verklaring inzake het menselijk genoom en de mensenrechten, het VN-Verdrag inzake biologische en toxinewapens (BTWC), het Internationaal Verdrag inzake plantgenetische bronnen voor voedsel en landbouw en de relevante resoluties van de Wereldgezondheidsorganisatie (WGO).

Ook zal rekening worden gehouden met de adviezen van de Europese Groep van adviseurs op het gebied van de ethische implicaties van de biotechnologie (1991-1997) en de adviezen van de Europese Groep op het gebied van de ethiek in de wetenschap en nieuwe technologieën (vanaf 1998).

In overeenstemming met het subsidiariteitsbeginsel en gezien de uiteenlopende benaderingen die in Europa bestaan, moeten de deelnemers aan onderzoeksprojecten zich houden aan de geldende wet- en regelgeving en ethische voorschriften in de landen waar het onderzoek zal worden uitgevoerd. De nationale bepalingen zijn altijd van toepassing en in het geval dat bepaald onderzoek in een lidstaat of een ander land verboden is, zullen voor dergelijk onderzoek geen financiële middelen van de Gemeenschap worden toegekend die in die lidstaat of dat land moeten worden besteed.

In voorkomend geval moeten de initiatiefnemers van onderzoeksprojecten deze door de bevoegde nationale of plaatselijke ethische comités laten goedkeuren voordat de betrokken OTO-activiteiten van start kunnen gaan. Ook zal de Commissie voorstellen die ethisch gevoelige kwesties betreffen of waarin de ethische aspecten niet adequaat zijn behandeld, systematisch aan een ethische evaluatie onderwerpen. In specifieke gevallen kan een ethische evaluatie worden verricht tijdens de uitvoering van een project.

Volgens het aan het Verdrag gehechte Protocol betreffende de bescherming en het welzijn van dieren moet de Gemeenschap bij het formuleren en uitvoeren van haar beleid op het gebied van onder meer onderzoek ten volle rekening houden met hetgeen vereist is voor het welzijn van dieren. In Richtlijn 86/609/EEG van de Raad inzake de onderlinge aanpassing van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen van de lidstaten betreffende de bescherming van dieren die voor experimentele en andere wetenschappelijke doeleinden worden gebruikt is bepaald dat alle proeven zodanig moeten worden opgezet dat de proefdieren ongemak, onnodige pijn en onnodig lijden worden bespaard, en dat de keuze moet vallen op die proeven

waarbij gebruik wordt gemaakt van een zo gering mogelijk aantal dieren, waarbij dieren betrokken zijn met de laagste graad van neurofysiologische gevoeligheid en waarbij zo min mogelijk pijn, lijden, ongemak of blijvend letsel wordt berokkend. Het veranderen van het erfelijke materiaal van dieren en het klonen van dieren mogen alleen dan worden overwogen als de nagestreefde doelstellingen ethisch verantwoord zijn en als de omstandigheden zodanig zijn dat het welzijn van de dieren is gewaarborgd en de beginselen van biodiversiteit in acht worden genomen.

Tijdens de uitvoering van dit programma zal de Commissie zich regelmatig op de hoogte stellen van de wetenschappelijke vorderingen en van de nationale en internationale voorschriften om rekening te kunnen houden met alle ontwikkelingen.

FINANCIEEL MEMORANDUM

1. BENAMING VAN HET VOORSTEL: specifiek programma dat door het Gemeenschappelijk Centrum voor onderzoek door middel van eigen acties moet worden uitgevoerd op grond van het zevende kaderprogramma van de Europese Gemeenschap voor activiteiten op het gebied van onderzoek, technologische ontwikkeling en demonstratie (2007-2013)

2. ABM/ABB-KADER

Betrokken beleidsterrein(en) en bijbehorende activiteit(en):

Eigen onderzoek

3. BEGROTINGSONDERDELEN

3.1. Begrotingsonderdelen (beleidsuitgaven en bijbehorende uitgaven voor technische en administratieve bijstand (vroegere BA-onderdelen)) inclusief omschrijving:

10 02 Beleidskredieten rechtstreeks gefinancierd onderzoek

(definitieve begrotingsnomenclatuur voor KP7 wordt te gelegener tijd vastgesteld).

3.2. Duur van de actie en van de financiële gevolgen:

2007-2013 behoudens de goedkeuring van het nieuwe kader voor de financiële vooruitzichten

3.3. Begrotingskenmerken (voeg zo nodig rijen toe):

Begrotingsonderdeel	Soort uitgave		Nieuw	Bijdrage EVA	Bijdragen kandidaat-lidstaten	Rubriek financiële vooruitzichten
10 01 05	Niet-verplicht	NGK	JA	JA	JA	nr. [1a]
10 02	Niet-verplicht	GK ¹⁷	JA	JA	JA	nr. [1a]

¹⁷ Niet-gesplitste kredieten hierna "NGK" genaamd.

4. OVERZICHT VAN DE MIDDELEN

4.1. Financiële middelen

4.1.1. Overzicht van de vastleggingskredieten (VK) en betalingskredieten (BK)¹⁸

in miljoen euro (tot op 3 decimalen)

Soort uitgave	Punt nr.		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Totaal
Beleidsuitgaven¹⁹										
VK	8.1	a	4.955,289	6.450,321	7.929,201	9.553,215	11.203,503	12.811,940	14.568,946	67.472,416
BK		b	1.982,116	4.066,715	6.097,835	7.985,639	9.578,238	11.189,390	26.572,482 ²⁰	67.472,416
Administratieve uitgaven binnen het referentiebedrag²¹										
Technische & administratieve bijstand (NGK)	8.2.4	C	706,648	720,781	735,196	749,900	764,898	780,196	795,800	5.253,418
TOTAAL REFERENTIEBEDRAG										
VK		a+c	5.661,937	7.171,102	8.664,398	10.303,115	11.968,401	13.592,136	15.364,746	72.725,834
BK		b+c	2.688,764	4.787,496	6.833,031	8.735,539	10.343,136	11.969,586	27.368,282 ²²	72.725,834

¹⁸ Deze cijfers hebben betrekking op de uitgaven voor het gehele EG-kaderprogramma - zie COM(2005) 119.

¹⁹ Uitgaven die niet onder hoofdstuk xx 01 van de betrokken titel xx vallen.

²⁰ BK heeft betrekking op 2013 en volgende jaren.

²¹ Uitgaven in het kader van artikel xx 01 05 van titel xx..

²² BK heeft betrekking op 2013 en volgende jaren.

Administratieve uitgaven die niet in het referentiebedrag zijn begrepen²³

Personeelsuitgaven en aanverwante uitgaven (NGK)	8.2.5 d	11,633	11,866	12,103	12,345	12,592	12,844	13,101	86,483
Andere niet in het referentiebedrag begrepen administratieve uitgaven (NGK)	8.2.6 e	0,807	0,824	0,840	0,857	0,874	0,891	0,909	6,002

Totale indicatieve kosten van de maatregel

TOTAAL VK inclusief personeelsuitgaven	a+c +d +e	5.674,377	7.183,791	8.677,340	10.316,316	11.981,867	13.605,871	15.378,756	72.818,319
TOTAAL BK inclusief personeelsuitgaven	b+c +d +e	2.701,204	4.800,186	6.845,974	8.748,741	10.356,602	11.983,321	27.382,292	72.818,319

Medefinanciering

Indien het voorstel door lidstaten of uit andere bronnen (geef aan welke) wordt medegefinancierd, geef dan een raming daarvan in de onderstaande tabel (voeg extra rijen toe indien de medefinanciering uit meer dan een bron afkomstig is):

in miljoen euro (tot op 3 decimalen)

Medefinancieringsbron		Jaar n	n + 1	n + 2	n + 3	n + 4	n + 5 e.v.	Totaal
.....	f							
TOTAAL VK inclusief medefinanciering	a+c +d+ e+f							

²³ Uitgaven in het kader van hoofdstuk xx 01, met uitzondering van de artikelen xx 01 05.

4.1.2. Verenigbaarheid met de financiële programmering

- Het voorstel is verenigbaar met de bestaande financiële programmering (Mededeling van de Commissie van februari 2004 betreffende de financiële vooruitzichten 2007-2013 COM (2004) 101).
- Het voorstel vergt herprogrammering van de betrokken rubriek van de financiële vooruitzichten.
- Het voorstel vergt wellicht toepassing van de bepalingen van het Interinstitutioneel Akkoord²⁴ (flexibiliteitsinstrument of herziening van de financiële vooruitzichten).

4.1.3. Financiële gevolgen voor de ontvangsten

- Het voorstel heeft geen financiële gevolgen voor de ontvangsten
- Het voorstel heeft de volgende financiële gevolgen voor de ontvangsten:

Bepaalde geassocieerde staten dragen mogelijk bij in extra financiering van het kaderprogramma via associatieovereenkomsten.

in miljoen euro (tot op een decimaal)

Begrotingsonderdeel	Ontvangsten	Vóór de actie [Jaar n-1]	Situatie na de actie							
			[Jaar n]	[n+1]	[n+2]	[n+3]	[n+4]	[n+5]		
	<i>a) Ontvangsten in absolute bedragen</i>									
	<i>b) Verschil in ontvangsten</i>	Δ								

(Vermeld elk betrokken begrotingsonderdeel; voeg extra rijen toe wanneer er gevolgen zijn voor meer dan een begrotingsonderdeel.)

²⁴ Zie de punten 19 en 24 van het Interinstitutioneel Akkoord.

4.2. Personele middelen (ambtenaren) – zie punt 8.2.1.

Jaarlijkse behoeften	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Totale personele middelen in VTE ²⁵	1.944	1.944	1.944	1.944	1.944	1.944	1.944

Dit cijfer omvat niet het kortetermijnpersoneel, maar heeft betrekking op de uit hoofde van de GCO-formatie toegestane ambtenaren.

5. KENMERKEN EN DOELSTELLINGEN

5.1. Behoeftte waarin op korte of lange termijn moet worden voorzien

Het verlenen van klantgestuurde wetenschappelijke en technische ondersteuning voor het beleidsvormingsproces van de EU, waarbij de uitvoering en de voortgangscntrole van bestaand beleid worden ondersteund en wordt ingespeeld op nieuwe beleidsbehoeften.

5.2. Meerwaarde van het communautaire optreden, samenhang van het voorstel met andere financiële instrumenten en mogelijke synergie

Het GCO heeft zich erop toegelegd de W/T-uitdagingen aan te gaan die voortvloeien uit het complexe en veelzijdige karakter van beleidskwesties van de EU.

5.3. Doelstellingen, verwachte resultaten en bijbehorende indicatoren van het voorstel in de context van het ABM

Centraal in de werkzaamheden staan de volgende beleidsthema's, zoals aangegeven in de bijlage.

1. Beleidsthema 1: voorspoed in een kennisintensieve maatschappij
2. Beleidsthema 2: solidariteit en verantwoord beheer van hulpbronnen
3. Beleidsthema 3: veiligheid en vrijheid

²⁵ De cijfers in de tabel hebben enkel betrekking op het op grond van de personeelsformatie gefinancierde personeel voor alle eigen acties onder verantwoordelijkheid van DG JRC. Deze cijfers omvatten dan ook niet de posten van de personeelsformatie uit de beleidsbegroting en de posten van de personeelsformatie voor acties onder contract - zie documenten COM(2005) 440, 441, 442, 443, 444.

4. Beleidsthema 4: Europa als wereldpartner

5.4. Wijze van uitvoering (indicatief)

Voor de uitvoering van de actie gekozen methode(n).

Gecentraliseerd beheer

Rechtstreeks door de Commissie

Gedelegeerd aan:

Uitvoerende agentschappen

Door de Gemeenschappen opgerichte organen als bedoeld in artikel 185 van het Financieel Reglement

Nationale publiekrechtelijke organen of organen met een openbaredienstverleningstaak

Gedeeld of gedecentraliseerd beheer

Met lidstaten

Met derde landen

Gezamenlijk beheer met internationale organisaties (geef aan welke)

Opmerkingen:

6. MONITORING EN EVALUATIE

6.1. Algemeen

Het GCO ondersteunt de eenjarige en meerjarige (cf. kaderprogramma voor onderzoek) cycli van planning, uitvoering, monitoring en evaluatie via een vastgesteld geheel van kernprestatie-indicatoren en specifieke evaluatieactiviteiten.

Het GCO verleent wetenschappelijke en technologische ondersteuning aan (vooral) Commissiegebruikers via een werkprogramma dat ruwweg honderd acties omvat. De methodologieën, indicatoren en criteria gelden voor alle acties en alle interne begrotingslijnen van het GCO. Een evaluatie-exercitie heeft dan ook in principe op een groot aantal zo al niet op alle begrotingslijnen van het werkprogramma van het GCO betrekking.

6.2. Monitoring

Op jaarbasis implementeert de raad van beheer van het GCO ingevolge het Besluit van de Commissie²⁶ tot reorganisatie van het Gemeenschappelijk Centrum voor Onderzoek en in overeenstemming met de uit de (nucleaire en niet-nucleaire) specifieke programma's voortvloeiende verplichtingen de jaarlijkse monitoring van de uitvoering van het werkprogramma van het GCO en maakt hij zijn opmerkingen betreffende het jaarlijkse verslag van het GCO. Dit is gekoppeld aan de jaarlijkse monitoring van de acties onder contract.

6.3. Evaluatie

Het GCO beoordeelt op jaarbasis de output en impact van zijn acties onder gebruikmaking van een methodologie ex post die wordt toegepast in het kader van een peer review proces. De resultaten van deze beoordeling worden rechtstreeks meegenomen in de planning voor het werkprogramma van het daaropvolgende jaar. De bij deze periodieke evaluatie van de acties gebruikte indicatoren en criteria houden rechtstreeks verband met de outputs van de acties en de kernprestatie-indicatoren van het GCO als onderneming.

Tot dusver heeft het GCO tweejaarlijks onderzoeken naar de gebruikerstevredenheid uitgevoerd. Het is onder het nieuwe kaderprogramma de bedoeling geleidelijk een systeem voor het continu verzamelen van gebruikersfeedback in te voeren dat gekoppeld is aan de jaarlijkse evaluaties van acties.

In overeenstemming met de regels en goede praktijken van de Commissie betreffende haar evaluatieactiviteiten komt er een mid-term evaluatie 3 1/2 jaar na de start van het zevenjarige kaderprogramma voor onderzoek. Deze evaluatie wordt uitgevoerd door externe deskundigen van hoog niveau, die daarbij een beroep doen op de gestructureerde informatie die bij de jaarlijkse evaluatie van de acties is verzameld en ook op andere bronnen, zoals de tevredenheidspeilingen onder de gebruikers.

Tenslotte wordt een evaluatie achteraf uitgevoerd aan het einde van het zevenjarige kaderprogramma.

²⁶ PB L 107 van 30.4.1996, blz. 12 - 96/282/Euratom.

6.3.1. Evaluatie vooraf

Terwijl het werkprogramma van het GCO jaarlijks wordt geactualiseerd, ontwikkelt het onderzoeksproces zich over een langere tijdschaal. Daarom is bij de jaarlijkse evaluatie van acties ook een evaluatie vooraf een belangrijke component.

Naar aanleiding van een tussentijdse evaluatie of evaluatie achteraf genomen maatregelen (ervaring die bij soortgelijke activiteiten in het verleden is opgedaan)

Uit vroegere evaluaties blijkt dat de GCO-activiteiten specifieke kenmerken vertonen waardoor het nodig is de interne Commissiebasisregels voor evaluatie (d.w.z. de beoordeling van resultaten, effectiviteit, efficiency, neveneffecten, duurzaamheid enz.) te vertalen naar de specifieke GCO-context. Specifiek is dat:

- (1) het GCO zijn werkprogramma uitvoert door middel van ruwweg honderd acties, die op hun beurt het Commissiebeleid ondersteunen
- (2) er geen standaard kosten-batenmodellen zijn die op de activiteiten van het GCO en evaluatie ervan toe te passen zijn
- (3) het werkingsgebied van de activiteiten van het GCO op het niveau van de Europese beleidsmakers, niet op dat van de Europese samenleving in het algemeen ligt.

Het is ook niet voldoende dat het GCO zijn output als wetenschappelijke organisatie meet, hetgeen op zichzelf een uitdaging is. De echte uitdaging voor het GCO, dat een combinatie is van een wetenschappelijke organisatie en een Commissiedienst, is het meten van de impact van zijn activiteiten, allereerst op de beleidsmakers en vervolgens op hun beleid.

Na de ervaringen met het laatste kaderprogramma, ontwikkelt het GCO momenteel zijn activiteiten steeds meer op een manier dat zinvolle evaluatie ervan mogelijk is. Verder is het voor een beoordeling van de totaaloutput van het GCO nodig de evaluatieresultaten van alle individuele acties te integreren. Als gevolg daarvan worden de evaluaties van het GCO nu aangevuld met een pakket ondersteuningsactiviteiten die gestructureerde informatie leveren ter ondersteuning van

- de jaarlijkse plannings-, uitvoerings- en evaluatiecyclus en desbetreffende besluitvorming, en
- de meerjarige mid-term evaluaties en evaluaties achteraf.

- Als gevolg daarvan heeft het GCO periodieke actie-evaluaties (PAR) ontwikkeld en uitgevoerd en de output van zijn individuele acties in 2003 en 2004 geanalyseerd. PAR heeft meervoudige doelstellingen:
- Evaluatie van GCO-acties volgens een welbepaalde methodologie;
- Ondersteuning van de planning van het werkprogramma voor het komende jaar
- Opzet van een uitgebreide database ter ondersteuning van verschillende rapportageverplichtingen;
- Opzet van een semikwantitatieve database ten behoeve van toekomstige GCO-evaluaties;
- Afleiding van indicatoren op ondernemingsniveau uit diverse lagere niveaus inclusief het actieniveau.

Het PAR-evaluatiemechanisme loopt op jaarbasis en wordt verder ontwikkeld in het onderhavige specifiek programma.

6.3.2. Vorm en frequentie van toekomstige evaluaties

De periodieke actie-evaluatie en de monitoring van de uitvoering van het kaderprogramma gebeuren jaarlijks. Naar de mate van tevredenheid bij de gebruikers wordt momenteel tweejaarlijks gepeild. Mogelijk wordt dit in de toekomst geleidelijk aan een meer continu proces. De mid-term evaluatie vindt plaats 3 ½ jaar na de start van het zevende kaderprogramma. De evaluatie achteraf aan het einde van KP7.

7. FRAUDEBESTRIJDINGSMAATREGELEN

Er moeten eveneens passende maatregelen worden genomen om onregelmatigheden en fraude tegen te gaan, en de nodige stappen moeten worden gezet om verloren gegane, ten onrechte betaalde of onjuist gebruikte middelen te recupereren in overeenstemming met Verordening (EG, Euratom) nr. 1605/2002 van de Raad van 25 juni 2002 houdende het Financieel Reglement van toepassing op de algemene begroting van de Europese Gemeenschappen, Verordening (EG, Euratom) nr. 2342/2002 van de Commissie van 23 december 2002 tot vaststelling van uitvoeringsvoorschriften van het Financieel Reglement en alle toekomstige wijzigingen, Verordening (EG, Euratom) nr. 2988/95 van de Raad van 18 december 1995 betreffende de bescherming van de financiële belangen van de Europese Gemeenschappen²⁷, Verordening (Euratom, EG) nr. 2185/96 van de

²⁷ PB L 312 van 23.12.1995, blz. 1.

Raad van 11 november 1996 betreffende de controles en verificaties ter plaatse die door de Commissie worden uitgevoerd ter bescherming van de financiële belangen van de Europese Gemeenschappen tegen fraudes en andere onregelmatigheden²⁸ en Verordening (EG) nr. 1073/1999 van het Europees Parlement en de Raad van 25 mei 1999 betreffende onderzoeken door het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF)²⁹.

²⁸ PB L 292 van 15.11.1996, blz. 2.

²⁹ PB L 136 van 31.5.1999, blz. 1.

8. MIDDELEN

8.1. Financiële kosten van de doelstellingen van het voorstel

Vastleggingskredieten, in miljoen euro (tot op 3 decimalen)

(Vermeld de doelstellingen, acties en outputs)	Jaar 2007	Jaar 2008	Jaar 2009	Jaar 2010	Jaar 2011	Jaar 2012	Jaar 2013	Totaal
	Totale kosten	Totale kosten	Totale kosten	Totale kosten	Totale kosten	Totale kosten	Totale kosten	Totale kosten
DUURZAME GROEI								
DUURZAAM BEHEER EN BESCHERMING VAN NATUURLIJKE HULPBRONNEN								
INTERNE VEILIGHEID								
EXTERNE VERANTWOORDELIJKHEID EN GLOBALE VEILIGHEID								
TOTAAL KOSTEN	236,910	244,023	251,346	258,878	266,619	274,640	284,869	1.817,286

8.2. Administratieve uitgaven

8.2.1. Aantal en soort personeelsleden

Soort post		Huidig of extra personeel dat zal worden ingezet voor het beheer van de actie (aantal posten)						
		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Ambtenaren of tijdelijk personeel ³⁰ (XX 01 01)	A*/AD							
	B*, C*/AST							
Uit art. XX 01 02 gefinancierd personeel ³¹								
Uit art. XX 01 04/05 gefinancierd ander statutair personeel ³²		1.944	1.944	1.944	1.944	1.944	1.944	1.944
TOTAAL³³		1.944	1.944	1.944	1.944	1.944	1.944	1.944

Dit overzicht weerspiegelt de situatie bij het GCO, waar het personeel hoofdzakelijk "GCO-personeel" is en – met uitzondering van personeel dat rechtstreeks bij een onderzoeksproject is ingedeeld – als één groep wordt beheerd voor zowel de nucleaire als de niet-nucleaire activiteiten. Het is mogelijk dat administratief, technisch en ondersteunend personeel op dezelfde dag op dezelfde locatie voor beide programma's werkt.

De verhouding nucleair personeel/totaal personeel kan in de loop van de uitvoering van het kaderprogramma variëren, maar moet ongeveer 70% zijn.

³⁰ Waarvan de kosten NIET door het referentiebedrag worden gedekt.

³¹ Waarvan de kosten NIET door het referentiebedrag worden gedekt.

³² Waarvan de kosten door het referentiebedrag worden gedekt.

³³ De cijfers in de tabel hebben enkel betrekking op het op grond van de personeelsformatie gefinancierde personeel voor alle eigen acties onder verantwoordelijkheid van DG JRC. Deze cijfers omvatten dan ook niet de posten van de personeelsformatie uit de beleidsbegroting en de posten van de personeelsformatie voor acties onder contract - zie documenten COM(2005) 440, 441, 442, 443, 444.

De 1.944 personeelsleden zijn statutair personeel.

8.2.2. Omschrijving van de taken die uit de actie voortvloeien

De taken vloeien voort uit het specifiek programma voor niet-nucleair eigen onderzoek.

8.2.3. Herkomst van het (statutaire) personeel

(Wanneer meer dan een bron wordt vermeld, geef dan het aantal posten per bron)

- Posten die momenteel zijn toegewezen aan het beheer van het te vervangen of te verlengen programma
- Posten die al zijn toegewezen in het kader van de JBS/VOB-procedure voor jaar n
- Posten waarom in het kader van de volgende JBS/VOB-procedure zal worden gevraagd
- Bestaande posten binnen de beherende dienst die worden heringedeeld (interne herindeling)
- Posten die voor jaar n nodig zijn maar die in het kader van de JBS/VOB-procedure voor dat jaar nog niet zijn toegewezen

8.2.4. Andere administratieve uitgaven binnen het referentiebedrag (XX 01 05 – Uitgaven voor administratief beheer³⁴)

in miljoen euro (tot op 3 decimalen)

Begrotingsonderdeel (nummer en omschrijving)	Jaar 2007	Jaar 2008	Jaar 2009	Jaar 2010	Jaar 2011	Jaar 2012	Jaar 2013	TOTAAL
Statutair personeel	304,222	310,306	316,513	322,843	329,300	335,886	342,603	2.261,673

³⁴ Deze cijfers hebben betrekking op de uitgaven voor het gehele EG-kaderprogramma - zie COM(2005) 119.

xx.01 05 01								
Extern personeel								
xx.01 05 02	205,478	209,587	213,779	218,055	222,415	226,863	231,401	1.527,577
Andere administratieve uitgaven								
xx.01 05 03	196,948	200,888	204,904	209,002	213,183	217,447	221,796	1.464,167
Totaal Technische en administratieve bijstand	706,648	720,781	735,196	749,900	764,898	780,196	795,800	5.253,418

8.2.5 *Personeelsuitgaven en aanverwante uitgaven die niet in het referentiebedrag zijn begrepen*

in miljoen euro (tot op 3 decimalen)

Soort personeel	Jaar 2007	Jaar 2008	Jaar 2009	Jaar 2010	Jaar 2011	Jaar 2012	Jaar 2013	TOTAAL
Ambtenaren en tijdelijk personeel (08 0101 en)	11,633	11,866	12,103	12,345	12,592	12,844	13,101	86,483
Uit art. XX 01 02 gefinancierd personeel (hulpfunctionarissen, gedetacheerde nationale deskundigen, personeel op contractbasis, enz.)								
Totaal Personeelsuitgaven en aanverwante uitgaven die NIET in het referentiebedrag zijn begrepen)	11,633	11,866	12,103	12,345	12,592	12,844	13,101	86,483

Berekening – Administratieve uitgaven

Deze zijn berekend uitgaande van de volgende veronderstellingen:

- het aantal ambtenaren ten laste van het vroegere deel A van de begroting blijft op het niveau van 2006
- uitgaven stijgen elk jaar 2% volgens de verwachte inflatie zoals aangegeven in Fiche 1 REV (werkdocument van de Commissiediensten i.v.m. de financiële vooruitzichten),
- 108 000 € voor elke ambtenaar, en 70.000 € voor het externe personeel (prijzen van 2004)

Berekening – Uit artikel XX 01 02 gefinancierd personeel

Verwijs zo nodig naar punt 8.2.1

8.2.6 Andere administratieve uitgaven die niet in het referentiebedrag zijn begrepen³⁵

in miljoen euro (tot op 3 decimalen)

	Jaar 2007	Jaar 2008	Jaar 2009	Jaar 2010	Jaar 2011	Jaar 2012 en 2013	TOTAA L
XX 01 02 11 01 – Dienstreizen	0,320	0,326	0,333	0,339	0,346	0,713	2,376
XX 01 02 11 02 – Conferenties en vergaderingen	0,010	0,010	0,011	0,011	0,011	0,023	0,076
XX 01 02 11 03 – Comités ³⁶	0,478	0,487	0,497	0,507	0,517	1,065	3,550
XX 01 02 11 04 – Studies en adviezen							
XX 01 02 11 05 - Informatiesystemen							
2 Totaal Andere beheersuitgaven (XX 01 02 11)							
3 Andere uitgaven van administratieve aard (vermeld welke en verwijst naar het begrotingsonderdeel)							
Totaal Andere administratieve uitgaven die NIET in het referentiebedrag zijn begrepen	0,807	0,824	0,840	0,857	0,874	1,801	6,002

Berekening - *Andere administratieve uitgaven die niet in het referentiebedrag zijn begrepen*

Deze cijfers zijn geschat op basis van de verzoeken van DG RTD van 2006 verhoogd met 2% voor de verwachte jaarinflatie. (Fiche 1 REV)

De behoeften aan personele en administratieve middelen zullen worden gedekt uit de toewijzing voor het DG dat met het beheer is belast, in het kader van de jaarlijkse toewijzingsprocedure. In verband met de toewijzing van posten moet rekening worden gehouden met een eventuele hertoewijzing van posten tussen diensten op basis van de nieuwe financiële vooruitzichten.

³⁵ Deze cijfers hebben betrekking op de uitgaven voor het gehele EG-kaderprogramma - zie COM(2005) 119.

³⁶ EURAB-comité.